

MOJE MIEJSCE TO WARSZTAT

Wywiad z Pawłem Janowskim rzeźbiarzem samoukiem, laureatem Nagrody Kulturalnej Burmistrza Wieliczki, emerytowanym pracownikiem Kopalni Soli, s.10

PSZCZOŁY ZMIENIŁY MOJE ŻYCIE

Jeszcze sześć lat temu Anna Kmieć z Dobranowic żyła w rytmie obowiązków zawodowych i domowych, niespodziewanie - pszczoły zmieniły jej życie, s.18

GMINNY DZIEŃ STRAŻAKA W WIELICZCE

Na dzień wspomnienia Świętego Floriana przypada Dzień Strażaka. W uroczystościach w Wieliczkę uczestniczyło ponad 200 strażaków, s.14

Bezpłatny magazyn kulturalno-informacyjny

nr 6 (103), czerwiec 2022

Puls Wieliczki

ISSN: 2353-3226

RYNEK
W CENTRUM
KULTURY

s. 28

CZERWIEC 2022

aktualności / wydarzenia

- 3 WIZYTA STUDENTÓW W MAGISTRACIE
- 4 KONCERT: DLA CIEBIE MAMO
- 5 MUSICALE ŚWIATA w wielickiej Mediatece
- 6 Jubileusz 25-lecia Chóru „Camerata”
- 4 Wernisaż Józefa Piotra Kowalczyka
- 8 ZŁOTE I DIAMENTOWE GODY WIELICKICH PAR
- 11 Odnowiona Kapliczka w Kokotowie
- 12 I WIELICKI BIEG KONSTYTUCJI
- 14 GMINNY DZIEŃ STRAŻAKA W WIELICZCE
- 16 15-lecie wielickiej Szkoły Muzycznej
- 16 WIELICZKA SKRĘCA LINĘ
- 21 Obchody 231. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja
- 22 SPOTKANIE Z MIESZKAŃCAMI WS. DROGI S7
- 24 PRZEGLĄD POTRAW REGIONALNYCH
- 26 WIELICKI TYDZIEŃ RODZIN
- 27 DZIEŃ PSZCZOŁY W WIELICZCE
- 28 RYNEK W CENTRUM KULTURY
- 30 Salt Mine Cup 2022
- 31 ZA NAMI TYDZIEŃ BIBLIOTEK
- 32 „Pokój dla Matek - Matki dla Pokoju”
- 34 Punkt Obsługi Mieszkańców zaprasza
- 35 „SERCE-SERCU” koncert z okazji Dnia Matki
- 36 Wieliczanie wrócili do gry
- 37 Kalendarium - „Rynek w centrum kultury”
- 38 POCZTÓWKA Z RUMUNII
- 39 Zajęcia dla seniorów w Centrum Pomocy w Grabiu
- 40 Przewodniczący Rady Seniorów z Oslo w Wieliczkę
- 41 KULTURALNY ROZKŁAD JAZDY
- 42 IV Gminny Konkurs „Plastuś”
- 43 IX Gminny Przegląd „Teatr i My”
- 45 Literackie Widnokreśli w Wieliczkę
- 45 Spotkanie podróżnicze „Poza granicami”
- 46 Nowa oferta CAFE KULTURA
- 47 Halina Bryg: „Łańcuch dobroczynności poszerza się”
- 47 Krystyna Ślusarczyk: „Gdy majowe płyną dni”

- 48 JÓZEF BOBEK O HISTORII PODSTOLIC
- 50 Trzech mistrzów Polski w Kickboxingu
- 51 Senior w Muzeum - „Technika górnicza”
- 52 ZAWODY WROTKARSKIE W WIELICZCE
- 55 KINO WIELICKA MEDIATEKA ZAPRASZA

zbliżenia

- 18 Anna Kmiecik: PSZCZOŁY ZMIENIŁY MOJE ŻYCIE

felieton

- 44 Magdalena Dyduła: Jak pomóc dziecku z wadą wymowy

wywiad

- 10 Paweł Janowski: MOJE MIEJSCE TO WARSZTAT

z górnej półki

- 53 Jarosław Czechowicz poleca

by zdrowym być...

- 38 Zdzisław Kapera: BY ZDROWYM BYĆ

PUNKTY DYSTRYBUCJI:

Wieliczka: Wielickie Centrum Kultury, UMiG Wieliczka, CER Solne Miasto, Punkt Informacji Turystycznej, Punkt Obsługi Mieszkańców, Wielicka Mediateka, Kampus Wielicki, Ośrodek Zdrowia, Urząd Pracy, Zakład Gospodarki Komunalnej, Gminny Zarząd Dróg w Wieliczkę, MGOPS Wieliczka, Zarząd Budynków Komunalnych, Apteka nad Solą, Apteka Barbary Lisak, Sklepy Biedronka, Sklepy MARKET POINT, Parana Resto i Cafe, Sklep Paleo, Sklep Lewiatan, Mydlarnia U FRANCISZKA, Cukiernia Bieniak, Sklep Groszek na ul. Reformackiej, Sklep Lewiatan ul. Grottgera, Dom Handlowy Kinga, **Krzyszkowice:** Delikatesy Metro, **Czarnochowice:** Sklep ODiDO, **Kokotów:** Carrefour Express, świetlica środowiskowa, **Strumiany:** Kropka, **Węgrzce Wielkie:** Żabka, **Grabie:** Sklep u Hani, **Mała Wieś:** Delikatesy Zak, Sklep u Ani, **Sułków:** Delikatesy Sezam, świetlica środowiskowa, **Lednica Górna:** Sklep Żabca, świetlica środowiskowa, **Zabawa:** Sklep Żabka, **Rożnowa:** Sklep Carrefour, **Pawlikowice:** Sklep Lewiatan, **Siercza:** Sklep Lewiatan, **Janowice:** Sklep Avita, świetlica środowiskowa, **Raciborsko:** Sklep Groszek, **Gorzków:** Sklep Sowa, **Grajów:** Sklep MINI-MAX, **Chorągiewca:** Sklep Spotem, **Mietniów:** Sklep Wielobranżowy Mietniów 264, świetlica środowiskowa, **Jankówka:** Sklep Wotek Agata, Bogusław, **Golkowice:** ABC SMAK, **Grabówki:** Sklep u Kaczora, **Sygneczów:** Sklep Lewiatan, świetlica środowiskowa, **Podstolice:** Sklep U Zbyszka, **Byszyce:** U Justysi, Hurtownia spożywcza Kazpol, **Brzegi:** Sklep wielobranżowy, **Koźmice Wielkie:** Apteka Mniszek

Studenci Uniwersytetu Pedagogicznego na zajęciach w Wieliczkę

24 MAJA BURMISTRZ WIELICZKI ARTUR KOZIOŁ SPOTKAŁ SIĘ ZE STUDENTAMI KIERUNKU GOSPODARKA PRZESTRZENNA NA UNIWERSYTECIE PEDAGOGICZNYM W KRAKOWIE, DLA KTÓRYCH W WIELICZCE PRZEPROWADZONE ZOSTAŁY ĆWICZENIA WYJAZDOWE.

Zajęcia miały na celu przedstawienie uwarunkowań rozwoju różnych jednostek osadniczych, a Wieliczka z dynamicznie rozrastającą się sferą aktywności gospodarczej i inwestycji oraz stale powiększającą liczbą mieszkańców jest bardzo ciekawym przykładem rozwiązań prorozwojowych. W rozmowach poruszano kwestie związane ze: strefą aktywności gospodarczej, inwestycjami i wykorzystaniem funduszy europejskich, planowaniem przestrzennym, urbanistyką oraz barierami i szansami rozwoju Wieliczkę. W spotkaniu uczestniczyła także delegacja z Rumunii z konsulem honorowym Ignatem Timarem, która w tym dniu spotkała się z burmistrzem Wieliczkę na rozmowach gospodarczych.

UMiG Wieliczka

Wydawca / Redakcja

WIELICKIE CENTRUM KULTURY
Rynek Górny 6, 32-020 Wieliczka
e-mail: pulswieliczki@wieliczka.eu
www.wck.wieliczka.eu

WIELICKIE
CENTRUM KULTURY

Puls Wieliczki

MUSICALE ŚWIATA w Wielickiej Mediatece

KONCERT: DLA CIEBIE MAMO

27 maja w Solnym Mieście odbył się wyjątkowy koncert charytatywny „Dla Ciebie, Mamo...” dedykowany wszystkim mamom. Na scenie wystąpili znakomici polscy i ukraińscy soliści Opery Krakowskiej, Opery Narodowej w Kijowie, artyści Filharmonii Krakowskiej, a także Smyczkowa Orkiestra Kameralna Artystów Opery Krakowskiej. Program stworzony przez Katarzynę Oleś-Blachę pozwolił licznie zgromadzonej publiczności wysłuchać najstojniejszych arii operowych, które nawiązywały do roli matki, ale również do tradycji i kultury Ukrainy. Ze sceny rozbrzmiały między innymi arie z opery „Carmen” Bizeta, „Strasznego dworu” i „Halki” Moniuszki, „Rigoletto” Verdiego czy dobrze znane „O sole mio” E. di Capua. Finałowym akcentem piątkowego wieczoru było wyjątkowe wykonanie ukraińskiej pieśni ludowej „Ridna maty moja”, która została odśpiewana wraz z publicznością. W trakcie wydarzenia prowadzono zbiórkę na rzecz uchodźców z Ukrainy, którzy znaleźli schronienie w Wieliczce. Z tego miejsca pragniemy serdecznie podziękować wszystkim zaangażowanym w przygotowanie koncertu artystom, w sposób szczególnie niezastąpionej wspaniałej solistce Opery Krakowskiej prof. Katarzynie Oleś-Blacha oraz wielickiej publiczności za gorące serca i wsparcie naszych sąsiadów, dotkniętych wojną. *Wielickie Centrum Kultury*

Koncert „Musical świat”, zorganizowany w Wielickiej Mediatece zgromadził liczną publiczność, która wypełniła salę do ostatniego miejsca. Miłośnicy pieśni znanych z największych scen teatrów muzycznych na świecie mogli usłyszeć utwory z tak znanych musicali jak „Upiór w Operze”, „Koty”, „Skrzypek na dachu” czy wspaniałych „Nędzników”. Wszystko to w wykonaniu artystów warszawskiego Teatru Muzycznego Roma oraz innych teatrów muzycznych w Polsce, którym akompaniowała Orkiestra Strausowska Obligato pod dykcją Jerzego Soberko. Podczas koncertu wystąpili: Edyta Krzemień, Weronika Bochat-Piotrowska, Anita Steciuk, Damian Aleksander, Tomasz Steciuk, Łukasz Talik. Spotkanie prowadziła Jolanta Suder. Wpływy z biletów zostaną przekazane na nauczanie języka polskiego ukraińskich dzieci, które znalazły schronienie na wielickiej ziemi. *UMiG Wieliczka*

Jubileusz 25-lecia Stowarzyszenia Muzycznego Chóru „Camerata” Wieliczka

Blisko 600 koncertów ma na koncie wielicki Chór „Camerata” działający pod dyrekcją Izabeli Szoty, który świętował właśnie jubileusz 25-lecia działalności. Uroczysta oprawa, wyjątkowy repertuar, pełna sala gości i sympatyków, a także niezliczona liczba serdecznych życzeń i gratulacji - tak można podsumować sobotnie świętowanie w Kampusie Wielickim.

Podczas uroczystości brązowymi medalami „Zasłużony kulturze Gloria Artis”, przyznawanymi przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. dr hab. Piotra Glińskiego, odznaczono Izabelę Szotę oraz Annę Klimczyk.

W imieniu burmistrza Wieliczki Artura Kozioła wyraził uznanie za długoletnią działalność kulturalną na terenie Miasta i Gminy Wieliczka zastępca burmistrza ds. inwestycji Piotr Krupa, przewodniczący Rady Miejskiej w Wieliczce Tadeusz Luraniec, przewodnicząca Komisji

Oświaty Małgorzata Krason oraz dyrektor Wielickiego Centrum Kultury Magdalena Kot.

Tegoroczne obchody jubileuszu Camerata rozpoczęła już z początkiem roku, organizując Wielicki Wieczór Kolęd. Niedługo później odbył się również koncert pieśni sakralnych w kościele św. Klemensa w Wieliczce. Przy wsparciu burmistrza Wieliczki Artura Kozioła w ramach obchodów 25-lecia chórzyci odbyli na początku maja tournée koncertowe. Celem wyprawy były Włochy i „odcinek Adriatycki” szlaku II Korpusu gen. Władysława Andersa. Camerata wzbogaciła swoim występem również inaugurację projektu „Rynek w Centrum Kultury”, kiedy to bezpośrednio po „Międzypokoleniowym Poloniezie na 100 par” zaprosiła zgromadzoną publiczność do wspólnego śpiewania pieśni majowych.

Właściwy, najważniejszy koncert jubi-

leuszowy był niezwykle różnorodny. W przygotowanym repertuarze oprócz muzyki rozrywkowej znalazły się także aranżacje operowe i operetkowe. Podczas wydarzenia nie zabrakło również wspólnego tańca z publicznością, która w podziękowaniu za przepiękną uroczystość i wspaniałą atmosferę nagrodziła chórzystów owacjami na stojąco.

Spotkanie zakończyło wręczenie podziękowań osobom, które uczestniczą w składzie Chóru od samego początku jego istnienia. W tym uroczystym dniu gratulacjom nie było końca, złożyli je między innymi przedstawiciele Gminnej Rady Seniorów, Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Zespołu Regionalnego „Mietniowiacy”, Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia”, Klubu Przyjaciół Wieliczki, Chóru im. Jana Pawła ze Strumian, Chóru Dziewczęcego „Ziarenko” i Zespołu wokalnoinstrumentalnego „Janabanda”. W ramach przygotowanego poczęstunku nie zabrakło pysznego tortu; odśpiewano też tradycyjne „100 lat”. *Wielickie Centrum Kultury*

fol. Wielickie Centrum Kultury

WERNISAŻ JÓZEFA PIOTRA KOWALCZYKA

W SOBOTNI WIECZÓR, 21 MAJA W WIELICKIEJ MEDIATECE ODBYŁO SIĘ UROCZYSTE OTWARCIE WERNISAŻU WYSTAWY PT. „ORKIESTRANCI I USKRZYDLENI” JÓZEFA PIOTRA KOWALCZYKA-WIELOLETNIEGO CZŁONKA WIELICKIEJ GRUPY TWÓRCÓW ART. KŁUB. TYTUŁ WYSTAWY NAWIĄZUJE DO MUZYKI, KTÓRA USKRZYDŁA. JAK MAWIA SAM ARTYSTA, ORKIESTRANCI SĄ INTERPRETOWANI JAKO CZŁONKOWIE ORKIESTRY PRZEDSTAWIENI W SPOSÓB ABSTRAKCYJNY, NATOMIAST USKRZYDLENI TO PUBLICZNOŚĆ, KTÓRA DAŁA SIĘ PORWAĆ MUZYCE.

Rodowity wieliczanie rzeźbi od blisko 50 lat. Materiał rzeźbiarski, na którym tworzy to przede wszystkim drewno, ale też sól, wapień pińczowski, piaskowiec, steatyt. Zajmuje się również marlarstwem, stworzył ciekawy i zabawny cykl „Strachów”. Pracował w wielickiej kopalni soli jako górnik - rzeźbiarz, kontynuując tradycje rzeźbiarskie górników solnych. Pozostawił po sobie pod ziemią trwałe ślady w postaci solnych rzeźb tj. pomnik Wolfganga Goethego znajdujący się przy wejściu do komory Weimar oraz popiersie Juliusza Słowackiego na trzecim poziomie kopalni. Obydwa rzeźby są autorskie - począwszy od pomysłu, poprzez projekt, model i wykonanie. Pan Józef uczestniczył również w pracach przy powstawaniu pomnika Jana Pawła II, który znajduje się w kaplicy św. Kingi. W samej Wieliczce i okolicy również można spotkać rzeźby jego autorstwa. Są to m. in. św. Kinga w niszy na ścianie Zamku Żupnego, św. Kinga w kościółku św. Sebastiana, płaskorzeźba Jana Pawła II w szkole w Śledziejowicach, św. Józef i św. Faustyna na prywatnych posesjach. Do tej pory jego prace były eksponowane na ponad 130 wystawach indywidualnych i zbiorowych zarówno w kraju, jak i za granicą. Wielokrotnie nagradzany - otrzymał m.in. Perłę Powiatu Wielickiego w dziedzinie kultury, medal „Za zasługi dla kultury polskiej” przyznany przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego. W dniu wernisażu artystę uhonorowano brązowym medalem „Zasłużony kulturze Gloria Artis” oraz Odznaką Honorową Królewskiego Górniczego Wolnego Miasta Wieliczka. Gratulacje w imieniu burmistrza złożyły - zastępca ds. społecznych Agnieszka Szczepaniak oraz Magdalena Kot - dyrektor Wielickiego Centrum Kultury. W artystycznej części wieczoru publiczność wysłuchała koncertu chóru „Camerata” pod dyrekcją Izabeli Szoty. Gościem specjalnym wieczoru był światowej sławy artysta, jazzman, założyciel legendarnego już zespołu „Laboratorium”, twórca Krakowskich Zaduszek Jazzowych Marek Stryszowski, który w duecie z gitarzystą Pawłem Ścierańskim przygotował specjalnie dedykowany program artystyczny dla Przyjaciela. Wystawę rzeźb można oglądać do Wielickiej Mediatece do 24 czerwca br.. *WCK Wieliczka*

fol. Wielickie Centrum Kultury

JUBILEUSZ ZŁOTYCH I DIAMENTOWYCH GODÓW

30 maja 35 par małżeńskich z gminy Wieliczka świętowało jubileusz złotych i diamentowych godów. Pary, które są razem od 50 lat otrzymały medale „Za długoletnie pożycie małżeńskie” przyznawane przez Prezydenta RP. Na ręce diamentowych jubilatów Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka Artur Kozioł przekazał pamiątkowe dyplomy gratulacyjne. Uroczystość z okazji złotych godów odbyła się tradycyjnie w sali Magistrat. Nie zabrakło gratulacji i najlepszych życzeń od władz samorządowych. Tradycyjnie wznesiono toast symboliczną lampką szampana za kolejne lata w zdrowiu i szczęściu. Dla jubilatów wystąpił Zespół Pieśni i Tańca Sułkowień. UMIG Wieliczka

Pary małżeńskie świętujące jubileusz złotych godów:

1. Zofia i Stefan Bakalarz
2. Maria i Franciszek Baran
3. Jadwiga i Władysław Biskup
4. Halina i Wiesław Bryg
5. Irena i Andrzej Cieślak
6. Józefa i Wiesław Czop
7. Krystyna i Stefan Gmiński
8. Mieczysława i Zdzisław Grabka
7. Barbara i Marian Gruszczycki
8. Maria i Józef Jagielscy
9. Wanda i Wiesław Jasiński
10. Anna i Antoni Kałuża
11. Janina i Andrzej Kania
12. Romana i Jan Kaszowscy
13. Halina i Adam Kostrz
14. Stanisława i Krzysztof Kozak
15. Anna i Ryszard Kramarz
16. Jadwiga i Wacław Książek
17. Tadeusz Maniek
18. Ewa i Jan Matzke
19. Józefa i Stanisław Pardyl
20. Barbara i Ryszard Parka
21. Kazimiera i Adam Piątek
22. Halina Róg
23. Józefa i Józef Sikora
24. Halina i Andrzej Stachowicz
25. Barbara i Marek Supłat
26. Janina i Antoni Turcza
27. Zofia i Kazimierz Wandas
28. Zofia i Henryk Windak
29. Krystyna i Józef Ziółkowsky
30. Zofia i Romuald Żywno

Pary małżeńskie świętujące jubileusz diamentowych godów:

1. Józefa i Józef Dmitruk
2. Anna i Władysław Grubeccy
3. Bożena i Jan Koźlak
4. Aleksandra i Andrzej Kubowicz
5. Wanda i Jan Pająk

Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczce uprzejmie informuje, że w związku z przypadającą w 2022 roku 50-tą rocznicą zawarcia związku małżeńskiego istnieje możliwość wystąpienia z wnioskiem za pośrednictwem tutaj USC do Wojewody Małopolskiego o nadanie przez Prezydenta RP odznaczenia „Medal Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie”. Informuje również, że istnieje możliwość składania wniosków w związku z przypadającym w 2022 r. jubileuszem 60-cio lecia pożycia małżeńskiego. Zainteresowanych jubilatów - mieszkańców naszej gminy, którzy do tej pory nie złożyli stosownego wniosku prosimy o jego złożenie w Urzędzie Stanu Cywilnego w Wieliczce. Wszelkich informacji udzielamy pod numerem telefonu 12 263-41-13.

MOJE MIEJSCE TO WARSZTAT

PAWEŁ JANOWSKI, RZEŹBIARZ SAMOUK, LAUREAT NAGRODY KULTURALNEJ BURMISTRZA WIELICZKI ZA ROK 2021, WIELOLETNI PRACOWNIK KOPALNI SOLI, OBECNIE NA EMERYTURZE. AUTOR I WSPÓŁAUTOR WIELU RZEŹB EKSPONOWANYCH POD ZIEMIĄ, W TYM SŁYNNYCH FIGUR JANA PAWŁA II WYRZEŹBIONEJ W SOLI, PRZY KTÓREJ PRACOWAŁ WRAZ ZE STANISŁAWEM ANIOŁEM ORAZ PIOTREM STAROWICZEM. DO JEGO SZCZEGÓLNYCH DOKONAŃ NALEŻY TEŻ 14 STACJI DROGI KRZYŻOWEJ W DREWNI LIPOWYM, WYKONANYCH WRAZ Z JACKIEM TALAPKĄ ORAZ PIOTREM STAROWICZEM. Z OKAZJI ŚWIATOWYCH DNI MŁODZIEŻY TYM RAZEM SAMODZIELNIE WYKONAŁ DROGĘ KRZYŻOWĄ NA CAMPUS MISERICORDIAE, W OSTATNICH LATACH ANGAŻUJE SIĘ W RENOWACJĘ PRZYDROŻNYCH KAPLICZEK W WIELICZCE I NA TERENIE WIELICKIEJ GMINY. JEGO LICZNE RZEŹBY ZNAJDUJĄ SIĘ RÓWNIEŻ PRYWATNYCH RĘKACH NA CAŁYM ŚWIECIE.

Panie Pawle, jest pan przedstawicielem wieloletniej tradycji wielickiego rzeźbiarstwa amatorskiego, unikatowego zjawiska w skali całego kraju. Stąd wywodzi się wielu wciąż czynnych artystów, z których większość zawodowo związana była lub wciąż jest z kopalnią. Pracował pan chyba z każdym. Skąd biorą się te talenty?

Na pewno jest tak, że faktycznie mieszka tu wielu utalentowanych artystycznie ludzi. Przedstawiciele różnych dyscyplin, począwszy od sztuk pięknych, po muzykę. Trudno mi powiedzieć, skąd to się wzięło, na pewno dużą rolę odgrywała kopalnia, która tych ludzi zatrudniała, dając im w ten sposób jakąś przestrzeń do realizacji artystycznych możliwości. Bo przecież i Staszek Anioł i Józek Kowalczyk byli wieloletnimi pracownikami kopalni, a z drugiej zaś strony mamy Kazimierza Idzi, który z kolei od lat idzie własną drogą, popularyzując sztukę ludową. Wszyscy oni przecież są amatorami. Co ciekawe w ostatnich latach w kopalni pojawili się rzeźbiarze po studiach, ale ci szybko się wykruszyli.

Jak zaczęła się pana historia z rzeźbiarstwem?

W zasadzie już od dziecka dłużyłem sobie w drewnie. Mój wujek jeszcze przed wojną pracował jako stolarz – rzeźbiarz, można więc mówić o pewnych rodzinnych tradycjach. Zawsze mnie ciekawiło, co robił w swoim warsztacie, więc go podglądałem i sam też brałem narzędzia i próbowałem coś za ich pomocą zdiatać. Poza tym malowałem, farbami olejnymi, na szkłe, w zasadzie próbowałem wszystkiego.

Ale zajął się pan rzeźbiarstwem.

Skończyłem szkołę zawodową w Krzeszowicach na kierunku stolarz meblowy, po czym podjąłem pracę w kopalni, gdzie zajmowałem się wieloma różnymi zadaniami, byłem między innymi cieślą górniczym, cieślą szybowym. Po pewnym czasie wyłądownałem w Dziale Wzrostu Trasy Turystycznej. Tam przepracowałem 25 lat.

Ma pan na koncie wiele rzeźb, które możemy zobaczyć pod ziemią i nie tylko.

A zaczynałem od wyrobów pamiątkarskich. Z czasem dostawałem coraz poważniejsze zlecenia. Wyrzeźbiłem między innymi figury św. Franciszka i św. Klary w drewnie lipowym. Można je zobaczyć w ołtarzu na trasie pielgrzymkowej w kopalni. Mam na koncie też wiele wizerunków Chrystusa Ukrzyżowanego, niektóre można zobaczyć pod ziemią. Oczywiście do największych moich osiągnięć zaliczany jest pomnik papieża, ale to dzieło kilku osób, przede wszystkim Staszka Anioła. Znana jest też Droga Krzyżowa, którą wspólnie z kolegą robiliśmy w kopalni. W ramach obowiązków jeździłem również na targi turystyczne. W ciągu tych lat działo się sporo. Ale muszę podkreślić jedną rzecz. Ktoś kiedyś powiedział, że jeśli zawodowo robi się to, co się kocha, to tak naprawdę nie pracuje się ani jednego dnia. Więc ja nie pracowałem. Robiłem to, co przynosiło i nadal przynosi mi wielką radość i satysfakcję.

To wielkie szczęście, które spotyka nielicznych.

Ja akurat je miałem. Praca przy rzeźbie to dla mnie nie praca. Po prostu robię to, co lubię.

Wiele ma pan rzeźb na koncie?

Całkiem sporo. Ale szczerze mówiąc, nie wiem ile. Nie zapisuję, nie prowadzę żadnej listy. Rzadko robię zdjęcia. Czasami przychodzi do mnie ktoś i prosi, żebym wyrzeźbił mu coś, co już kiedyś stworzyłem, a ja zazwyczaj nie pamiętam, co to było. Dla mnie liczy się sama praca. Cieszy mnie to, że efekt końcowy się podoba i że po mnie coś zostanie, ale najważniejszy i tak jest sam akt twórczy.

Ile trwa stworzenie takiego dzieła?

Różnie. Generalnie nigdy nie zajmuję się tylko jedną rzeczą. Pracuję nad kilkoma naraz, bo odejście od danego projektu pozwala na uchwycenie nowej perspektywy.

Rzeźba należy do najtrudniejszych form artystycznych.

Według mnie nie. Trzeba tylko odrzucić to, co niepotrzebne.

Łatwo się mówi.

Dla mnie to po prostu naturalne.

Jest pan na emeryturze, ale wciąż aktywny.

Myślałem, że odpocznę, ale jest jeszcze gorzej. Bo przecież nie wyobrażam sobie, że mógłbym spędzać czas na przykład przed telewizorem. Wstaję około 6 rano i idę do warsztatu. Zdarza się, że spędzam tam cały dzień.

Pracuje pan codziennie?

Przez 6 dni w tygodniu. W niedzielę jednak odpoczywam. Chociaż i tak muszę zejść, dotknąć, zobaczyć.

Tworzy pan wiele rzeczy na zlecenie. A czy jest coś, co powstaje wyłącznie z pana własnej potrzeby?

Tak, zwierzątka, zwłaszcza sowy. Uwielbiam rzeźbić sowy.

Ale nie ma pan oczywiście zdjęcia, żeby pokazać?

Niestety nie. Ale mam na przykład zdjęcie jednego z ostatnich projektów, który wykonałem – do kaplicy w Kokotowie. Taka duża kamienna rzeźba. Trzeba było coś z tym zrobić, bo ludzie wieszali różne rzeczy w tej kapliczce. Popatrzyłem i od razu wpadł mi do głowy pomysł. Nigdy nie miałem problemów z wymyśleniem, jak coś ma wyglądać. Kiedy miał przyjechać papież Franciszek musiałem szybko wykonać projekt kropidła. Usiadłem nad kartką papieru i po prostu narysowałem. Kropidło ma kształt dzwonu na Campusie, a w niego wkomponowany jest napis ŚDM. Zrobiłem też krzyże, z których jeden otrzymał w prezencie papież.

A ostatnio pracuje pan między innymi przy renowacji kapliczek. Skąd wiedza i w tym temacie?

Mam kolegów konserwatorów i oni podpowiadają, co robić. Wiele od nich czerpię, na przykład dzięki koledze złotnikowi dowiedziałem się, jak złocić.

Przy ilu kapliczkach pan pracował?

Szczerze mówiąc, nie pamiętam. Zajmuję się odnawianiem figur, dorabianiem nowych elementów. To ciekawa i fascynująca praca. Odnawione kapliczki wyglądają wyjątkowo pięknie. O, na przykład ostatnio odnawiałem figurę z kapliczki przy szybie Kinga. To jedna z najstarszych drewnianych kapliczek w Wieliczce. Figura Matki Boskiej długo znajdowała się u kogoś na strychu. Znacznie zniszczona, są ślady ognia, prawdopodobnie pochodzi z kościoła, który się spalił. Z kolegami oszacowaliśmy ją na epokę baroku.

Baroku? Niesamowite. Panie Pawle. Ma pan dzieci?

Syna Konrada.

Zaraził go pan rzeźbą?

Próbowałem, ale nie chciał. Przeszkadzała mu też leworęczność. Ale za to interesuje się fotografią. Robi świetne czarno-białe zdjęcia. To pasja jego i jego dziewczyny.

Co pan poczuł, dowiedziawszy się o nagrodzie burmistrza?

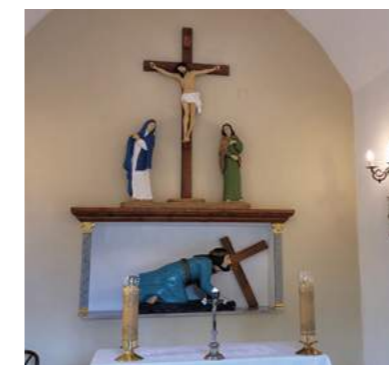
Oczywiście, ucieszyłem się. Miło jest zostać docenionym. Ale szczerze mówiąc, nie przepadam za publicznymi wystąpieniami, a musiałem nie tylko odebrać nagrodę, ale też i coś powiedzieć. Moje miejsce to warsztat.

Dziękuję za rozmowę. Katarzyna Adolf/Wielickie Centrum Kultury

Odnowiona Kapliczka w Kokotowie

22 maja przy kaplicy w Kokotowie odbyła się msza święta połączona z poświęceniem odnowionego ołtarza kaplicy, a także drugiej pobliskiej kapliczki pochodzącej z 1926 r. Renowacja została sfinansowana ze środków Miasta i Gminy Wieliczka przy wsparciu sołectwa i mieszkańców Kokotowa. Mszę świętą odprawił ksiądz proboszcz Józef Marek. W uroczystościach uczestniczyli: zastępca burmistrza Wieliczki Piotr Krupa, Magdalena Golonka z Wydziału Kultury, sołtys Kokotowa Ewa Liszka, Rada Sołecka, zaangażowani w odnowienie kaplic i licznie zgromadzeni mieszkańcy Kokotowa i okolic. UMIG Wieliczka

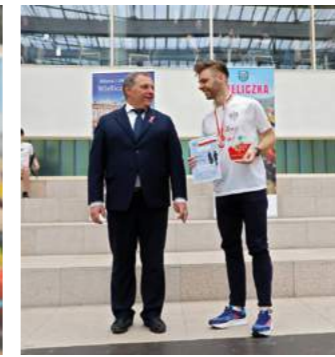
I WIELICKI BIEG KONSTYTUCJI

3 MAJA W RAMACH OBCHODÓW ŚWIĘTA KONSTYTUCJI W NASZYM MIEŚCIE ODBYŁ SIĘ „I WIELICKI BIEG KONSTYTUCJI 3 MAJA”. SPORTOWE WYDARZENIE, W KTÓRYM WZIĘŁO UDZIAŁ PONAD 140 BIEGACZY ODBYŁO SIĘ POD PATRONATEM BURMISTRZA MIASTA I GMINY WIELICZKA ARTURA KOZIOŁA.

Bieg rozpoczął się o godz. 12:30. Uczestnicy wystartowali spod Pomnika Odrodzenia Polski i biegli ulicami: Powstania Warszawskiego, E. Dembowskiego, J. Matejki i Al. Solidarności do mety, która znajdowała się przy Centrum Edukacyjno - Rekreatywnym „Solne Miasto”. Przed ceremonią wręczenia medali i statuetek, na patio „Solnego Miasta” odbył się występ cheerleaderek z klubu FC Gwarek Wieliczka oraz pokaz capoeiry w wykonaniu klubu Unicar z Krakowa.

Wszyscy uczestnicy biegu zostali uhonorowani pamiątkowymi medalami i dyplomami. Przyznano także statuetki w kategoriach: senior biegu, seniorka biegu, najmłodszy i najmłodsza uczestniczka biegu oraz dla najliczniejszej rodziny.

Uroczystej dekoracji zwycięzców dokonali: Piotr Krupa – zastępca burmistrza ds. inwestycji oraz Angelika Waszkiewicz – dyrektor Wielickiego Ośrodka Sportu w Wieliczce. Upamiętniając historię, celebруем prozdrowotny tryb życia i w ten sposób chcemy realizować nasze działania. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Miasto i Gminę Wieliczka we współpracy z Wielickim Ośrodkiem Sportu. Gratulujemy wszystkim biorącym udział i zapraszamy na kolejne wydarzenia sportowe. *UMiG Wieliczka*

GMINNY DZIEŃ STRAŻAKA W WIELICZCE

4 MAJA W DZIEŃ ŚW. FLORIANA WYPADA MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ STRAŻAKA. WIELICCY STRAŻACY OBCHODZILI SWOJE ŚWIĘTO DZIEŃ WCZEŚNIEJ, A JEGO KULMINACJĄ BYŁ PRZEMARSZ KOMPANII ORAZ PRZEJAZD 31 SAMOCHODÓW POŻARNICZYCH NA DWORZEC AUTOBUSOWY W WIELICZCE. W UROCZYSTOŚCIACH UCZESTNICZYŁO PONAD 200 STRAŻAKÓW, W TYM MŁODZIEŻOWE DRUŻYNY POŻARNICZE.

W tym wyjątkowym dniu burmistrz Wieliczki Artur Kozioł wręczył podziękowania jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych Miasta i Gminy Wieliczka, wyrażając wdzięczność za niesienie bezinteresownej pomocy uchodźcom wojennym z Ukrainy, którzy znaleźli schronienie na wielickiej ziemi - „W obliczu tak wielkiej tragedii, która dotknęła naszych sąsiadów z za wschodniej granicy,

potrafiłszy zjednoczyć się w działaniu i wspólnie okazać wielkie serce. Bez Waszego wsparcia nie byłibyśmy w stanie podjąć tak szeroko zakrojonej akcji wymagającej nieustannej dyspozycji, otwartości, osobistego zaangażowania. Jest to ogromne wyzwanie, ale dzięki pomocy tak wspianych druhów, udaje się sprostać wszelkim trudnościom.”

Miasto i Gmina Wieliczka może poszczycić się licznymi i dobrze wyszkolonymi jednostkami OSP, których na wielickiej ziemi jest aż 18.

- OSP Brzegi - Grupa Specjalna Płetwonurków;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Byszycach;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Chorągwicy;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Czarnochowicach;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dobranowicach;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Golkowicach;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Gorzkowie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Grabiu;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Grajowie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Jankówce;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kokotowie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wielicze-Krzyszkwicach;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Podstolicach;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Raciborsku;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sułkowie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Węgrzcach Wielkich;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wielicze;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Zabawie;

Najstarszą jednostką jest założona w 1872 r. OSP Wieliczka, a najmłodszą OSP Brzegi - Grupa Specjalna Płetwonurków, która funkcjonuje od 2019 r.

Ochotnicze Straże Pożarne stanowią podstawową część ochrony cywilnej w Mieście i Gminie Wieliczka. W ostatnich latach jej członkowie angażowali się w akcje powodziowe, pomagali mieszkańcom w czasie pandemii oraz nieustannie wspierają uchodźców z objętej wojną Ukrainy. Na co dzień strażacy ochotnicy nieustrudzenie udzielają pomocy ofiarom wypadków i zdarzeń drogowych, ratują mienie podczas porywistych wiatrów, dużych opadów deszczu i oblodzeń, zabezpieczają również wszystkie większe imprezy organizowane przez Miasto i Gminę Wieliczka.

Strażacy mogą pochwalić się wyposażeniem w środki ochrony osobistej na wysokim poziomie. Do dyspozycji mają: mundury bojowe i koszarowe, środki ochrony dróg oddechowych oraz sprzęt i wyposażenie niezbędne do prowadzenia działań ratowniczo gaśniczych: różnego typu pompy, pilarki, agregaty prądotwórcze, sprzęt hydrauliczny do ratownictwa drogowego, zestawy oświetleniowe, torby medyczne i defibrylatory, sprzęt łączności radiowej zarówno stacjonarny jak i przenośny oraz wiele drobnego wyposażenia niezbędnego w pracy ratowników.

Ochotnicze Straże Pożarne w gminie Wieliczka są zrzeszone w ramach struktur Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej i tworzą Oddział Miejsko-Gminny Związku OSP RP w Wielicze. Obecnie prezesem Zarządu Oddziału Miejsko-Gminnego Związku OSP RP w Wielicze jest Władysław Kucharski z OSP Dobranowice, zaś funkcję komendanta gminnego pełni Sebastian Szostak z OSP Czarnochowice. *UMiG Wieliczka*

15-lecie wielickiej Szkoły Muzycznej

15 maja w Wielickiej Mediatece odbyło się szczególne wydarzenie. Nasza szkoła dała koncert w ramach obchodu jubileuszu 15-lecia działalności. Dla jednych wydawać by się mogło, że to jeszcze niewiele, ale w odczuciu osób współtworzących społeczność szkolną – pani dyrektor Izabeli Szoty, Grona Pedagogicznego oraz Uczniów to podsumowanie pięknego czasu – wzrastania, uwrażliwiania, przesiąkania muzyką, pokonywania własnych barier i doświadczania rozwoju osobistego na wielu płaszczyznach, nie tylko muzycznych.

Święto przyciągnęło przede wszystkim miłośników Zespołu Szkół Muzycznych w Wieliczce, wśród których nie zabrakło: Urszuli Ruseckiej – posłanki na Sejm RP, Henryka Gawora – wicestarosty wielickiego, Agnieszki Szczepaniak – zastępcy burmistrza Wieliczki ds. społecznych, Grzegorza Pięta – zastępcy wójta Gdowa, Anna Całki – dyrektor Wydziału Szkół i Przedszkoli, Magdaleny Golonki – dyrektor Wydziału Kultury, Turystyki, Sportu i Komunikacji Społecznej, Tomasza Machnika – kierownika Referatu WSiP oraz Wiesława Dziedzińskiego – wizytatora Centrum Edukacji Artystycznej.

Zaangażowanie, zarówno w wieloletnie kierowanie szkołą, jak również animowanie życia muzycznego Wieliczki zostało uhonorowane przez burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka przyznaniem dyr. Izabeli Szocie Odznaki Honorowej Królewskiego Górniczego Wolnego Miasta Wieliczka, co spotkało się z żywym aplauzem zebranej publiczności. Muzyczną część wieczoru rozpoczął utalentowany i nagradzany duet fortepianowy - Barbara Ruda oraz Tomasz Jasek, który brawurowo wykonał kompozycję K2, dając popis swoim iście „alpinistycznym”, pianistycznym umiejętnościom, rozwijanym dzięki współpracy z Marią Wosiek. Powagę, skupienie, wzajemne wyczerpanie na dźwięki zaprezentowali akordeoniści – Maciej Federowicz, Tomasz Jasek oraz Bartłomiej Piwowarczyk, którzy na co dzień pracują pod kierunkiem Oskara Guta. Z kolei nastrój niepokoju, mroku, ale i interesującego brzmienia, wzbogaconego elementami improwizacji wprowadzili Uczniowie, biorący udział w pilotażowym programie zajęć podstaw improwizacji jazzowej, prowadzonych przez Ignacego Stojka (Gabriela Banaś – saksofon altowy, Szymon Szaron – saksofon barytonowy, Leon Gawlik – trąbka, Ignacy Stojek – piano, Antoni Trześniewski – kontrabas, Krzysztof Wandas – perkusja). Słuchając ich wykonania niemal czuliśmy na sobie oddech Wiedźmina, którego postać muzycznie kreowali. Jak zaznaczyła w swoim przemówieniu Izabela Szota, „dobrze działająca szkoła opiera się przede wszystkim na współpracy i porozumieniu wszystkich trybów

tworzących tę skomplikowaną machinę – Dyrekcji, Nauczycieli, Uczniów i Rodziców... Bez tego, nic by się nie udało”. Z pewnością zasada się również na umiejętności budowania przyjacielskich relacji z innymi instytucjami, a do takich należy już stała współpraca z Publiczną Szkołą Muzyczną I st. w Gdowie, czego wyrazem były prezentacje połączonych zespołów orkiestrowych i chóralnych podczas koncertu.

Energię, entuzjazm, radość muzykowania oraz umiejętność odnajdywania się w zróżnicowanych stylach muzycznych zaprezentowała Międzyszkolna Orkiestra Dęta. Zespół ten posiada umiejętność elastycznego towarzyszenia solistom – w tej roli wystąpili doskonali klarnciści: Magdalena Miarka, Adam Mycek, Jakub Szynal, Mikołaj Wicher, jak również znakomicie odnajduje się w coverach, standardach jazzowych, czy w muzyce musicalowej. Międzyszkolna Orkiestra Dęta, prowadzona przez Antoniego Majerskiego oraz Adama Czyżowskiego, działa już niemal od ośmiu lat, ciesząc się zainteresowaniem wielu, młodych instrumentalistów, co zważywszy na tradycję wykonawczą tego rodzaju zespołów w naszym regionie, chyba jednak nikogo nie dziwi.

Zaklinać muzyką wiosnę, by przekonać ją, aby już na dobre z nami pozostała postanowił chór Publicznej Szkoły Muzycznej I st. w Gdowie, pod dyrekcją Elżbiety Gawryszewskiej. Ich śpiew wyzwolił w słuchaczach dodatkową dawkę endorfin i rozbudził apetyt na kolejną porcję muzyki... A tej dostarczyła Międzyszkolna Orkiestra Symfoniczna, w repertuarze której znalazła się przede wszystkim muzyka filmowa, która - jak mieliśmy okazję usłyszeć - okazała się wyjątkowo bliska zarówno samym wykonawcom,

jak i publiczności. Rozbudowany zespół pod dyrekcją Adama Czyżowskiego, którego wspierają w pracy Aleksandra Szota-Prószyńska oraz Jarosław Murzyn (opieka nad sekcją smyczkową) pokazał moc brzmienia, zgranie i zaangażowanie.

W finale koncertu zaprezentowały się połączone chóry (prowadzone przez Elżbietę Gawryszewską – Gdów oraz Piotra Kiełbińskiego – Wieliczka) i orkiestry z obu, zaprzyjaźnionych szkół muzycznych. Jako że rok 2022 został ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rokiem Romantyzmu, w programie nie mogło zabraknąć utworu polskiego mistrza pieśni, jakim był Stanisław Moniuszko. Podczas wieczoru zaprezentowano pieśni „Postój piękna gołąbeczko”, do słów Jana Czeczota. Usłyszeliśmy także „Dona Nobis Pacem” z Missa Sancti Leopoldi Michaela Haydna. Finał koncertu przebiegł w iście brawurowym stylu, porwijąc zgromadzoną publiczność do owacji na stojąco i włączając ją do wspólnego śpiewu. I o takie świętowanie – wspólne radowanie się muzyką właśnie chodziło!

Platon pisał, że „początek jest najważniejszą częścią pracy”. Początki Zespół Szkół Muzycznych w Wieliczce ma już za sobą, a praca, którą na przestrzeni 15 lat wykonali Wszyscy tworzący społeczność szkolną sprawia, że miejsce to wzrasta, przyciąga i daje poczucie sensu, które jest podstawą budowania najważniejszych dla człowieka wartości. Wielickiej Szkole muzycznej pozostaje życzyć, by nadal prężnie się rozwijała i była miejscem, które Uczniowie – stanowiący jej najważniejszy Trzon, cenią i do którego się odwołują niezależnie od wybranych dróg życiowych.

Anna Kozłowska

WIELICZKA SKRĘCA LINĘ

21-22 maja, na Trakcie Powroźników oraz na Trakcie Solnym w Wieliczce, odbyło się historyczne wydarzenie plenerowe „Wieliczka Skręca Linę”, podczas którego mogliśmy zobaczyć, jak funkcjonowało nasze górnicze miasto 200 lat temu, kiedy do drążenia kopalnianych szybów i transportowania urobku na powierzchnię potrzebne były długie i mocne liny konopne. Historyczne trakty tętniły życiem tak, jak w przeszłości. Dzieci i dorośli mogli skręcać liny pod czujnym okiem przedstawicieli warsztatu powroźniczego z Wieliczki, któremu przewodził Marek Skubisz, ciekawie opowiadający o rzemiośle dzisiaj już prawie zapomnianym. Chętni skorzystali z przejażdżki karetą lando z XIX w. Ogromnym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty hafciarskie, pokaz garncarstwa, rybactwa oraz łowiectwa, a także wystawa plenerowa „Powroźnictwo w Wieliczce” przygotowana przez Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce.

Tradycyjnie już podczas wydarzenia „Wieliczka Skręca Linę” w naszym mieście gościliśmy przedstawicieli historycznych oddziałów wojskowych - 4. Pułku Piechoty Xięstwa Warszawskiego, Legii polsko-włoskiej oraz 1. Kompanii Grenadierów 22 IR „Sachcen-Coburg”. Żołnierze, ubrani w barwne mundury, założyli swój obóz nieopodal Traktu Powroźników. Tam właśnie, przy ognisku i kielbaskach pokazywali zebranym, jak wyglądało życie obozowe dawnych wojaków. Żołnierze prezentowali nie tylko swoje umundurowanie, ale również broń i umiejętności strzeleckie. Towarzyszył im pokaz ubiorów z epoki napoleońskiej.

Czas umiłał zespół muzyczny „Daj Ognia” z Krakowa oraz Jan Malisz, wykonawca pieśni dziadowskich z towarzyszeniem liry korbowej. Panie z Koła Gospodyń Wiejskich z Jankówki oraz Mietniowa zaprezentowały kulinarne arcydzieła. W niedzielę najmłodszy miłośnicy historii obejrzeli plenerowy spektakl teatralny pt. „Czego nie wiecie o królach”. Wszystkie atrakcje sprawiły, że mogliśmy poczuć atmosferę górniczego miasta sprzed dwóch stuleci i choć na krótki czas przenieść się w przeszłość.

Organizatorzy wydarzenia: Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka oraz

Warsztat Powroźniczy z Wieliczki. Partnerzy wydarzenia: Fundacja Rodziny Engelów, Małopolski Bank Spółdzielczy w Wieliczce, Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka, Wielickie Centrum Kultury, Puls Wieliczki, Panorama Powiatu Wielickiego. UMiG Wieliczka

PSZCZOŁY ZMIENIŁY MOJE ŻYCIE

JESZCZE 6 LAT TEMU ANNA KMIECIK Z DOBRANOWIC ŻYŁA ZWYCZAJNYM ŻYCIEM, TYPOWYM DLA WIELU – MATKA, ŻONA, AKTYWNA ZAWODOWO, ZABIEGANA, W KOŁOWROCIE OBOWIĄZKÓW DOMOWYCH I ZAWODOWYCH. RÓWNOCZEŚNIE PRAGNĄCA ZMIANY, NA KTÓRĄ NIGDY NIE BYŁO WŁAŚCIWEGO MOMENTU, BO ZAWSZE BRAKOWAŁO CZASU, A TAKŻE ENERGII, W ZWIĄZKU Z CZYM CORAZ BARDZIE POGRAŻAŁA SIĘ W POCZUCIU, ŻE CZAS UCIEKA, A ONA SFRUSTROWANA TKWI W NIECHCIANYM MIEJSCU.

Wszystko zmieniło się dzięki pszczelej rójce.

Pewnego czerwcowego dnia, 5 lat temu, pracując dorywczo u koleżanki w Raciborsku, wyrzuciła przez okno. Jej oczom ukazał się rzadki widok – na drzewie przysiadł właśnie olbrzymi rój pszczół. Wywodząc się z rodziny od pokoleń związanej z naturą i rolnictwem – już dziadek miał własne ule, rodzice od wielu lat prowadzą ekologiczne gospodarstwo w Grajowie, a tata jest zapalonym pszczelarzem amatorem, wiedziała z jakim zjawiskiem ma do czynienia. W tym wczesnoletnim okresie zdarza się, że stara królowa wraz z częścią rodziny musi opuścić ul, udając w poszukiwaniu nowego miejsca. Taki przystanek może równie dobrze trwać 20 minut co i kilka godzin. Telefony do rodziców pozostały bez odzewu, szybko więc wsiadła do samochodu i zajęła pod grajowski dom z myślą, że koniecznie trzeba tej rójce pomóc osiedlić się w bezpiecznym ulu. Zaalarmowany ojciec szybko zebrał odpowiedni sprzęt i już kilka chwil później ubrana w ochronny kombinezon stała w środku wirującego roju, obserwując zachwycające zjawisko. Tysiące doskonale zorganizowanych pszczół krążyło wokół niej, nie robiąc jej krzywdy, a każda doskonale zdawała się wiedzieć co ma robić, jaki jest jej cel i przeznaczenie. Tamten moment dał początek wielkiej fascynacji, a nawet jak sama twierdzi, była to miłość od pierwszego wejrzenia. Jej obiektem stał się mały owad o skomplikowanej strukturze społecznej, od dziesiątków milionów lat odgrywający niezwykle ważną rolę w przyrodzie. Jeden z jej fundamentów i zarazem wielki sprzymierzeniec człowieka, dziś w coraz gorszej sytuacji ze względu na nierównowagę i ekspansywną działalność ludzi. „Będziesz miała własne ule” – rzucił tata, na odchodne dodając że „to przecież tylko pięć minut roboty”. Faktycznie, o ile po kilku dniach uli było już pięć, to pięć minut pracy, jakiej każdy miał według ojca wymagać, okazało się nijak nie odpowiadać realiom. Ciągłe zajęta, pszczołom mogła poświęcać tylko niedziele, co w obliczu potrzeb i jej natury pragnącej zrozumienia zajmujących ją zjawisk, okazało się zupełnie niewystarczające. Pewnego dnia, dokonując przeglądu uli, których wówczas miała już dziewięć, poczuła że nie jest w stanie dłużej łączyć wszystkich zajęć. Przejrzała już pięć pszczelich domów, kiedy dopadło ją poczucie całkowitego zniechęcenia. Wiedziała, że z czegoś musi zrezygnować, że już dłużej tak intensywnie nie

foto: Wielickie Centrum Kultury

jest w stanie funkcjonować, a jako że pszczoły w jej życiu pojawiły się ostatnie, to logicznym rozwiązaniem będzie rozstanie właśnie z nimi. Dzień był piękny, słoneczny, ule stojące na skraju lasu idealnie wkomponowywały się w spokojny krajobraz, przywodząc na myśl perfekcyjną równowagę dominującą w naturze i harmonię obejmującą także człowieka, na co dzień wyłamującego się z jej rytmu, w wiecznym pędzie niewiadomo dokąd. Chwile, które spędzała w takich warunkach, na łonie przyrody, należały do najszczęśliwszych. Jak zawsze, wiedzona poczuciem odpowiedzialności postanowiła dokończyć przegląd. Mijały minuty pracy nad kolejnymi ulami, kiedy nagle z jednego z nich wzbilo się prawdziwe tornado pszczół. Uniosły się gwałtownie, wirując na tle lasu, niczym skrzące w słonecznym blasku diamenty. Chwyliła za telefon, chcąc uwiecznić zjawisko, ale na zapisanym filmie nie zostało nic z magii chwili. Nie była to rójka, która jako pierwsza nasunęła się na myśl, bowiem w ulu prace trwały jak zazwyczaj. Nagle wielka chmura pszczół po prostu osiadła na wylotce, jakby odpoczywając i chłonąc promienie, uprawiając niejako własną wersję słonecznej kąpieli. W tamtej chwili poczuła, że jednak nie może się poddać, że pszczoły niejako zapraszają ją do swojego świata, pokazując coś, czego nikt do tej pory nie potrafi wytłumaczyć. Postanowiła nadal zgłębiać wiedzę, żeby przekonać się, czym było zaobserwowane właśnie zjawisko, owo tajemnicze zachowanie, z którym już nigdy później się nie spotkała.

Po pięciu latach od tamtego dnia, w pasiece o nazwie „Uśmiechnij się” zajmuje się niemal 50 ulami.

Jej podejście do pszczół od początku charakteryzuje niezwykła dociekliwość. Nie wystarczy jej, że ktoś powiedział, że dane

zjawisko po prostu występuje. Natychmiast chciała zrozumieć, jakie są jego przyczyny. Rójka pojawiła się w jej życiu w czerwcu, a już we wrześniu uczestniczyła w pierwszym kursie pszczelarstwa. Jak sama podkreśla, gdziekolwiek dzieje się coś wartościowego, konferencja, szkolenie, ona tam jest. Zjeżdżała w ten sposób pół kraju, nawiązując po drodze wiele nowych znajomości z innymi pszczelarzami, zarówno starymi wyjadaczami, jak i podobnie jak ona – początkującymi fascynatami pszczelarstwa. Jak sama przyznaje, jej głód wiedzy obecny od pierwszego spotkania z pszczołami może być dla innych meczący. Na kursach zawsze należała do osób zadających najwięcej pytań, nie zaspokajających się prostymi odpowiedziami, szukających głębszego zrozumienia. Szybko odkryła, że wiedza teoretyczna jej nie wystarcza, że choć wydaje się, że wszystko już rozumie, zgodnie z zapisem w kolejnych pozycjach książkowych, po otwarciu ula okazywało się, że to co w nim się dzieje, nie odpowiada temu co przeczytała. Że brakuje jej prawdziwego wglądu w życie pszczół. Słowo pisane okazywało się w takich przypadkach nieadekwatne wobec bogactwa pszczelego świata, którego sięgnąć można było tylko doświadczeniem i głęboką, wyrastającą z praktyki wiedzą. Co więcej, samo zrozumienie pszczelarstwa jako gałęzi działalności człowieka nie wystarczało. Potrzebne jej też było dogłębne poznanie świata miododajnych owadów i mechanizmów, jakie nim rządzą. Jak sama zaznacza, ludziom często wydaje się, że wystarczy postawić ul w ogrodzie, a pszczoły zajmą się całą resztą. Nic bardziej mylnego. Potrzebna jest bardzo duża wiedza, dzięki której pszczelarz nie tylko zbierze miód, ale przede wszystkim w pierwszej kolejności będzie potrafił jak najlepiej zadbać o mieszkańców ula. Relacja pomiędzy pszczelarzem a pszczołami, według pani Anny powinna być relacją nie wykorzystywania, a prawdziwej współpracy,

gdzie bezwzględnie musi zostać zachowana równowaga pomiędzy braniem a daniem. „Uważam pszczoły za moje współpracownice” – podkreśla, dlatego chce jak najlepiej poznać ich język. „Uprawiamy grę w kalambury – one pokazują coś, a ja muszę odgadnąć, o co im chodzi”.

Pragnienie zblżenia się do owadziego świata wzmocniła scena, której była świadkiem podczas jednego z pierwszych kursów. Podczas zajęć praktycznych prowadzący nagle położył dłoń na grupie pracujących pszczół i tak trwał przez chwilę, podczas gdy na jego twarzy pojawił się stan widocznego rozmarzenia. Zapytany, co właśnie zrobił, odpowiedział – „głaskałem pszczoły”. I poczuła wtedy, że robi wszystko, żeby też je tak móc dotykać, znaleźć taki klucz do relacji z nimi i taki poziom zrozumienia, żeby być w stanie rozpoznać sytuację, w której może posunąć się podobnie daleko, nie ryzykując przy tym uządlenia, a co za tym idzie – utraty przez pszczoły jej cennego życia.

I taką właśnie drogą, ciągle pogłębiając zdobyte informacje, konsekwentnie podąża do dziś. Pszczelarstwo wymaga nie tylko wiedzy, ale też gotowości do nieustannego uczenia się. Nie ma dwóch takich samych rodzin, kolejne pszczoły wyklułe z jajeczek złożonych przez tę samą pszczelą królową mogą mieć inne cechy. Podczas, gdy jedna rójka jest spokojna, inna może stać się bardziej agresywna. W związku z tym każda nowa pszczoła rodzina to fascynujący nowy świat. Kiedy ktoś zapytał, czy nie nudzi jej się zaglądnienie do ula, bo przecież w każdym jest to samo, odpowiedź mogła być tylko jedna – absolutnie nie. Każda rodzina jest inna, każda pachnie inaczej, każda zachowuje się inaczej. Każda otwiera drzwi do nowej przygody.

„Pszczoły zmieniły moje życie” – podkreśla wielokrotnie. Nie tylko sprawiły, że się zatrzymała, na nowo poczuła słońce na twarzy, ale odważyła się podjąć nową drogę i przy okazji wrócić do starych marzeń. Jednym z nich było ukończenie szkoły średniej. Pęd do zdobycia wiedzy z zakresu pszczelarstwa sprawił, że bez zastanowienia podejmowała kolejne wyzwania. Na jednym z kursów usłyszała o Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Giebułtowie, gdzie można ukończyć kurs rolnika – pszczelarza. Następnego dnia już składała papiery, po czym – kiedy okazało się, że może też zdobyć tytuł technika pszczelarza, natychmiast postanowiła podjąć i to wyzwanie, choć oznaczało ono konieczność zaliczenia przedmiotów z zakresu programu szkoły średniej. Jak przyznaje, wymagało to od niej ogromnego wysiłku – w trakcie pandemii zdarzało się, że pracowała na dwóch komputerach równocześnie. Szczególną trudność sprawiał powrót do tematów, z którymi miała do czynienia w czasach szkolnych, czy nauka języka angielskiego, której nigdy wcześniej nie podjęła, ale niebywała determinacja przyniosła znakomite rezultaty i dziś może się pochwalić upragnionym świadectwem. Taką siłę dała jej pasja do pszczół.

Dzięki nim zainteresowała się też tematem zagrody edukacyjnej. Poznawszy pana Igora z niepołomickiego koła pszczelarskiego, doświadczonego pasjonata pszczół, mentora, który zaczął zabierać ją ze sobą na spotkania edukacyjne do przedszkoli, zapalała wielką pasją do tej formy szerzenia edukacji o tych niezwykle pozytywnych owadach, zagrożeniach, jakie na nich czyhają i środkach, jakie

można przedsięwziąć, żeby ochronić bioróżnorodność, tak niezbędną do przetrwania środowiska i człowieka razem – trzeba pamiętać, że 70% żywności zawdzięczamy właśnie owadom. Dzieci są bowiem naturalnie otwarte i zafascynowane światem i wczesne wprowadzenie ich w świat natury może pomóc wykształcić właściwe postawy, dzięki którym zrozumieją wagę ekologicznej postawy, która pomoże chronić nie tylko pszczoły. Dziś żyjemy bowiem w czasach wielkiego przesytu. Jak podkreśla pani Anna, produkujemy dużo i nienaturalnie, z ogromną ilością sztucznych środków, które zubażają prawdziwą wartość finalnego produktu. Twierdzimy, że robimy to wszystko dla naszych dzieci, ale one w przyszłości widzieć będą jedynie zrujnowaną Ziemię. Swoją postawę zawdzięcza rodzicom, zwłaszcza mamie Cecylii, która jest orędownikiem ekologicznej uprawy i sama do dziś, mimo 70 lat, sieje ręcznie. Kiedyś rolnictwo miało charakter przyjazny dla środowiska, nie naruszało równowagi w przyrodzie. Dziś wielkie monokultury nie ułatwiają zadania stworzeniom takim jak owady, czy ptaki, a nowoczesne metody przyczyniają się do ich szybszego wymierania. Podobnie nie pomagają trendy w przydomowych ogrodach, nie mówiąc już o wycinaniu zdrowych drzew. Każda roślina, każdy krzew czy drzewo, spełniają określoną rolę. Wycinając je, niszczyliśmy miejsce życia wielu organizmów, a przy tym zaburzamy równowagę. „Chcemy żyć bezkosztowo” – zaznacza pani Anna. W efekcie obecnie ponosimy koszty takiej właśnie postawy – „koszta tego, że chcieliśmy nie ponosić żadnych kosztów”. Że wycinamy drzewa, albo je okaleczamy, bo przeszkadzają nam liście, że z braku czasu obsadzamy wszystko tujami, a w ogrodzie dominuje jeden typ zieleni. Że przycinamy trawę do samej ziemi. A przecież wystarczy zostawić dziką kępkę roślin, posadzić choćby róże, czy byliny, żeby owady mogły pobierać pyłek i tak drobnym gestem możemy choć odrobinę przyczynić się do przetrwania innych gatunków, w tym tak niezastąpionych pszczoł. „One będą nam wdzięczne, że nie muszą lecieć tak daleko w poszukiwaniu pokarmu, a dzięki temu będziemy też mieli pyszne jedzenie”. Planując zagrodę gromadzi stare narzędzia rolnicze, które pokazuje zwiedzającym. Bo zagroda przeznaczona będzie dla ludzi w każdym wieku. Jest też stanowisko do robienia ekologicznych zabawek, wytapiania świec z pszczelego wosku. Są też oczywiście pszczoły.

Dziś ma pod opieką 40 rodzin pszczelich. Jej głównym zajęciem jest tworzenie tzw. odkładów, czyli nowych pszczelich rodzin, które następnie sprzedaje innym pszczelarzom. Oprócz tego pracuje też jako edukator od pszczół w krakowskim Ogrodzie Botanicznym. Co ciekawe, z natury nie jest wcale bardzo gadatliwą osobą, ale o ukochanych owadach mogłaby opowiadać bez końca – „Odkład mam pszczoły, dziób mi się nie zamyka” – powie. Zdarza się, że członkowie rodziny, mąż Piotr, młodsza córka Monika, czy starsza Anita, która już założyła własną rodzinę, błagają mamę żeby nic o pszczołach już nie mówiła. Praca edukatora, którą w Internecie wypatrzył dla niej mąż, spadła więc jak prezent z nieba, choć przyznaje, ledwie godzina na spotkanie z grupą to zbyt mało, żeby dać upust pasji i podzielić się wiedzą ze słuchaczami. „Tylko godzina to dla mnie kara”, powie. Dlatego też z wielkim zaangażowaniem uczestniczy w zajęciach dla dzieci, organizowanych z panem Igozem. Udziela się też na internetowych portalach dla pszczelarzy, hojnie dzieląc się wiedzą. Wszystko to robi w jednym celu – chce zostać zawodowym pszczelarzem, ale też zarażać miłością do pszczoł innych i propagować odpowiedzialną, ekologiczną postawę

Jej wiedza zdaje się być nieskończona, jak z rękawa sypie fascynującymi szczegółami i anegdotami. Jej opowieści są pełne pasji i zaangażowania, tak promiennego, że można by jej słuchać bez końca. Pszczoły obecne są niemal w każdym porównaniu, każdej opowieści. Są centrum jej świata, do którego otwiera drzwi – świata niezmiernie ciekawego, a zarazem niezwykle ważnego. Świata, którego częścią jesteśmy my sami, o czym często zapominamy. Od tych maleńkich owadów możemy się tak wiele nauczyć, podkreśla pani Anna. Przez organizację, dyscyplinę, współpracę, po imponującą cierpliwość. Od niej samej można zaś nauczyć się równie wiele. Determinacji, wytrwałości, niepoddawania się, odwagi zmieniania, otwartości na otaczający świat, wreszcie mądrości wywiezionej ze spotkania z naturą. Także tego, że mniej wcale nie znaczy gorzej. Że równowaga w relacji z przyrodą i jej zrozumienie są fundamentalne dla życia człowieka. I że mogą być źródłem satysfakcji o wiele większej niż stopy nabywanych przedmiotów.

A także tego, że w każdej chwili można zmienić swoje życie. A źródłem tej zmiany może być choćby przypadkiem napotkana rójka.

Katarzyna Adolf / Wielickie Centrum Kultury

231. rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja

Za nami obchody 231. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Po dwóch latach skromniejszych uroczystości spowodowanych pandemią, nareszcie mogliśmy spotkać się w liczniejszym gronie. W ten wyjątkowy dzień wieliczanie gromadzili się pod Pomnikiem Odrodzenia Polski – wielkim symbolem niepodległości, uczestniczyli w organizowanym po raz pierwszy Wielickim Biegu Konstytucji 3 Maja, a spragnieni muzycznych atrakcji wysłuchali koncertu charytatywnego na rzecz uchodźców z Ukrainy pn. „Musical świat”. Uroczystości tradycyjnie rozpoczęły się mszą św. w intencji Ojczyzny odprawioną w kościele parafialnym pw. św. Klemensa. Liturgię ubogaciło muzycznie Towarzystwo Śpiewacze „Lutnia”. Następnie w asyście Reprezentacyjnej Orkiestry Dętej Kopalni Soli „Wieliczka”

ulicami miasta odbył się przemarsz pocztów sztandarowych zmierzający pod Pomnik Odrodzenia Polski. Przy pomniku ukraińska śpiewaczka Julia Ponomar wykonała przejmujący utwór ukraińskiego kompozytora Mirosława Skoryka pt. „Melodia”, przypominający o dramacie wojny, która rozgrywa się w Ukrainie. Członkowie delegacji reprezentujących m. in.: stowarzyszenia kombatanckie, władze samorządowe, Kopalnię Soli „Wieliczka”, służby mundurowe, kluby i partie polityczne oraz szkoły, instytucje, stowarzyszenia i środowiska twórcze działające na wielickiej ziemi, złożyli kwiaty przy pomniku. W imieniu mieszkańców Miasta i Gminy Wieliczka symboliczne wiązanki kwiatów złożyli: burmistrz Wieliczki Artur Kozioł wraz z zastępcami Agnieszką Szczepaniak i Piotrem Krupą, komendant Straży Miejskiej Kazimierz Hankus, prezes

Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnego „Solne Miasto” Łukasz Sadkiewicz. przedstawiciele Rady Miejskiej w Wieliczce na czele z przewodniczącym Rady Miejskiej Tadeuszem Lurańcem. Podczas obchodów Rocznicy Uchwalenia Konstytucji 3 Maja pamiętamy również o wielkim patriocie – Tadeuszu Kościuszcze. 3 maja 2017 r., w roku ustanowionym przez Sejm RP Rokiem Tadeusza Kościuszki, na placu Tadeusza Kościuszki w Wieliczce wmurowano tablicę pamiątkową ku czci Wielkiego Polaka w 200. rocznicę jego śmierci. Od tego czasu podczas uroczystości z okazji obchodów Uchwalenia Konstytucji 3 Maja, burmistrz Wieliczki składa także wiązkę kwiatów przy płycie poświęconej przywódcy insurekcji. UMIG Wieliczka

SPOTKANIE Z MIESZKAŃCAMI W SPRAWIE DROGI S7

13 MAJA BURMISTRZ WIELICZKI ARTUR KOZIOŁ SPOTKAŁ SIĘ W WIELICKIEJ MEDIATECE Z PRZEDSTAWICIELAMI MIESZKAŃCÓW ORAZ Z SOŁTYSEM LEDNICY GÓRNEJ ANDRZEJEM WARZECHĄ, KTÓRZY PROTESTUJĄ PRZECIW REALIZACJI DROGI EKSPRESOWEJ S7 KRAKÓW-MYŚLENICE - WARIANT 6. PODCZAS SPOTKANIA PODPISANO APEL DO UNESCO Z PROŚBĄ O UDZIELENIE WSPARCIA W ZAKRESIE OSTATECZNEGO ODSZCZEPNIENIA PRZEZ GDDKiA OD JAKICHKOLWIEK DALSZYCH PRAC PROJEKTOWYCH W ODNIESIENIU DO KORYTARZA 6.

Burmistrz zaznaczył, iż odnosząc się do wszystkich przedstawionych przez GDDKiA koncepcji korytarzowych drogi ekspresowej S7 wielokrotnie wyrażał swój stanowczy sprzeciw każdego z wariantów ingerujących w gęsto zaludnione obszary miasta i gminy, które mogą doprowadzić do dewastacji krajobrazowej, przyrodniczej i historycznej.

Treść pisma skierowanego do UNESCO: „W związku z trwającymi konsultacjami społecznymi w zakresie realizacji drogi ekspresowej S7 Kraków-Myślenice, pragnę zwrócić się o pomoc do UNESCO - podmiotu o zasięgu globalnym w odniesieniu do ochrony i pieczy konserwatorskiej nad zabytkami światowego dziedzictwa. Potrzeba wsparcia wynika z faktu, iż dnia 27 kwietnia 2022 r. Rada Miasta Krakowa podjęła rezolucję, w której wezwała Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad do odstąpienia od dalszych prac projektowych jedynie nad korytarzami 1 do 5 drogi ekspresowej S7 Kraków-Myślenice i opowiedziała się za dalszymi konsultacjami w sprawie korytarza 6. Korytarz 6 pozostaje jednak w nieusuwalnej kolizji z Kopalnią Soli jako dobrem światowego dziedzictwa. Rezolucję tę przyjąłem z zaniepokojeniem, co też wyraziłem w załączonym piśmie z dnia 29 kwietnia 2022 r. skierowanym do Rady Miasta Krakowa.

Zaznaczam, że odnosząc się do wszystkich przedstawionych koncepcji korytarzowych drogi ekspresowej S7 wielokrotnie wyrażałem swój stanowczy sprzeciw wobec wszystkich wariantów ingerujących w gęsto zaludnione obszary miasta i gminy, co doprowadzi do dewastacji krajobrazowej, przyrodniczej i historycznej.

Podkreślenia wymaga, iż wskazana rezolucja Rady Miasta Krakowa za dalszymi konsultacjami w sprawie korytarza 6 została podjęta pomimo przedstawienia na sesji tego organu pisma Narodowego Instytutu Dziedzictwa z dnia 11 kwietnia 2022 r., w którym Instytut żąda od GDDKiA odstąpienia od dalszych prac projektowych nad korytarzem 6 z uwagi na potrzebę zapewnienia najwyższej ochrony zabytkowi w postaci Kopalni Soli Wieliczka. Rezolucja ta została podjęta również pomimo faktu, iż w opinii wybitnych ekspertów z Instytutu Mechaniki Górniczej Akademii Nauk budowa korytarza 6 w kolizji z Kopalnią Soli Wieliczka może stanowić naruszenie zobowiązania państwa sygnatariusza Konwencji UNESCO do niepodejmowania żadnych świadomych działań mogących bezpośrednio lub pośrednio zagrozić dziedzictwu. Nie można przy tym wytłumaczyć przedmiotowej rezolucji

li tylko kompetencją terytorialną Rady Miasta Krakowa w odniesieniu do obrony własnych mieszkańców, bowiem wszystkie sześć korytarzy przebiega w granicach administracyjnych Miasta Kraków. W załączeniu przedkładam zarówno opinię IMG PAN, jak i pismo Narodowego Instytutu Dziedzictwa w oryginale i w tłumaczeniu. Narodowy Instytut Dziedzictwa, jako instytucja odpowiadająca za koordynację wdrażania konwencji na terenie Polski, w swym piśmie do GDDKiA wskazał, iż „pragnie wyrazić głębokie zaniepokojenie propozycją przebiegu wariantu 6 w bezpośrednim sąsiedztwie Kopalni Soli w Wieliczce, będącej komponentem dobra światowego dziedzictwa: Królewskie kopalnie soli w Wieliczce i Bochni”. Dalej Instytut podkreśla, iż „W zawartym w „Streszczeniu studium korytarzowego...” rozdziale 3.3 Analizy środowiskowej, brak jest jakiegokolwiek wzmianki o sąsiedowaniu przebiegu drogi w wariantie 6 z dobrem światowego dziedzictwa oraz podziemnym rezerwatem przyrody „Groty Kryształowe, z czego można wnosić, że uwarunkowania te nie zostały wzięte pod uwagę przy projektowaniu wariantu 6”.

fof. UM Wieliczka

W konkluzji z uwagi na powyższe Instytut wskazuje, iż: „Wobec wynikającego z Konwencji światowego dziedzictwa zobowiązania Państwa do zapewnienia dobrom znajdującym się na Liście światowego dziedzictwa najwyższej ochrony oraz przeciwdziałania ich zagrożeniom, proszę o wzięcie pod uwagę tego aspektu i zaniechanie procedowania wariantu 6 drogi ekspresowej S7 Kraków-Myślenice”.

„Stanowisko Narodowego Instytutu Dziedzictwa należy uznać za rozstrzygające, tym samym w związku z podjętą przez Radę Miasta Krakowa rezolucją UNESCO winno podjąć interwencję celem ostatecznej rezygnacji przez GDDKiA z dalszych prac nad korytarzem 6. W tym kontekście pragnę podkreślić, iż Kraków i Wieliczka łączy i łączyły od zawsze bardzo silne więzi historyczne i kulturowe. Kopalnie Soli Wieliczka - była wszak własnością polskich królów zasiadających na Wawelu, czego odzwierciedleniem jest historyczna nazwa Krakowskie Królewskie Żupy Solne. Wskazania wymaga zatem, iż na radnych Miasta Krakowa spoczywa szczególna odpowiedzialność za zachowanie

przedmiotowego, przede wszystkim krakowskiego dziedzictwa. Celem zobrazowania, jak delikatnym i podatnym na zniszczenie zabytkiem jest Kopalnia Soli w Wieliczce, warto przywołać historię katastrofy poprzeczni Mina w 1992 r. W wyniku niewielkiej przebudowy czoła poprzeczni doszło do katastrofalnego wycieku wody z materiałem skalnym do kopalni, w wyniku czego powstał w centrum miasta lej sufozyczny i zapadisko o głębokości ok. 2 m. Efektem tego zjawiska było zapadnięcie się torów kolejowych i znaczne uszkodzenia pobliskiego klasztoru o.o. Franciszkanów Reformatów wraz ze wzgórzem klasztornym. Katastrofa była zupełnie niespodziewana dla projektantów przebudowy. Miastu Wieliczka groziło wówczas zniszczenie. Po wielu trudach, wyciek zdołano zatamować, a osiągnięcie tego celu wymagało nadzwyczajnych rozwiązań inżynierskich. Wdarcie się słodkich wód do kopalni stanowi dla niej tak wielkie zagrożenie. Niekontrolowany zalew wód doprowadziłby w krótkim czasie do nieodwracalnego unicestwienia tego cennego zabytku.

Wykonanie palowania pod estakadą sześciopasmowej drogi ekspresowej

oraz drażnienie dwukomorowego tunelu w nieprzewidywalnym fliszu karpackim może doprowadzić do jeszcze bardziej katastrofalnych skutków. Kopalnia sięga zaś tak daleko na wschód, że kolizja w przypadku korytarza 6 jest po prostu nieunikniona. Brak jest zatem jakichkolwiek podstaw do prowadzenia dalszych konsultacji w sprawie dostosowania tego korytarza. Z uwagi na powyższe, w ślad za jednoznacznym stanowiskiem Narodowego Instytutu Dziedzictwa, wnoszę o udzielenie wsparcia przez UNESCO w zakresie ostatecznego odstąpienia przez GDDKiA od jakichkolwiek dalszych prac projektowych w zakresie korytarza 6 drogi ekspresowej S7 Kraków-Myślenice.”

Do pisma zostały załączone następujące dokumenty: opinia Instytutu Mechaniki Górniczej PAN, pismo Narodowego Instytutu Dziedzictwa z dnia 11 kwietnia 2022 r., rezolucja Rady Miasta Krakowa z dnia 27 kwietnia 2022 r., pismo Burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka z dnia 29 kwietnia 2022 r. *UMiG Wieliczka*

Koncert piosenek Anny Jantar „Za jeden uśmiech...”

W ramach projektu „Rynek w Centrum Kultury, w niedzielne popołudnie na wielickim rynku zabrzmiały piosenki, upamiętniające twórczość wielkiej i niezapomnianej gwiazdy Anny Jantar. Wyjątkowy koncert zatytułowany „Za jeden uśmiech” przywołał nostalgiczne wspomnienia wśród tłumnie zgromadzonej publiczności. Przygotowany repertuar wykonała Anna Kukawska - dyplomowana aktorka, absolwentka Szkoły Filmowej w Łodzi, znana z serialu „Policjantki i Policjanci”, która jest również aktorką i wokalistką Teatru Grotteska oraz Teatru Plejada w Krakowie. Artystka zaśpiewała przy akompaniamencie Bogusława Zięby - znakomitego muzyka i kompozytora, mistrza instrumentów klawiszowych i akordeonu, który zjeździł całą Polskę, Europę, Stany Zjednoczone i Chiny, koncertując z różnymi zespołami. Artyści występujący na naszej scenie, oprócz fantastycznego wykonania znanych utworów, porwali zgromadzoną publiczność do wspólnego śpiewania. Dziękujemy serdecznie za wspólną zabawę! *Wielickie Centrum Kultury*

PRZEGLĄD POTRAW REGIONALNYCH

TEGOROCZNY PRZEGLĄD POTRAW REGIONALNYCH W MIETNIOWIE, ZORGANIZOWANY POD PATRONATEM BURMISTRZA WIELICZKI ARTURA KOZIOŁA UPŁYNAŁ W RADOSNEJ, SERDECZNEJ ATMOSFERZE. SVOJE POPISOWE DANIA ZAPREZENTOWAŁY KOŁA GOSPODYŃ WIEJSKICH Z MIETNIOWA, LEDNICY GÓRNEJ, SYGNECZOWA, PODSTOLIC, JANKÓWKI ORAZ GORZKOWA. W PROGRAMIE WYDARZENIA NIE ZABRAKŁO KONKURSU Z ATRAKCYJNYMI NAGRODAMI ORAZ WYSTĘPU KAPELI MIETNIOWSKIEJ.

Poza niezliczoną liczbą wyśmienitych ciast, babeczek, słonych przekąsek i lokalnych specjałów, Gospodynie zadbały o podniebienia publiczności przygotowując swoje popisowe dania:

Koło Gospodyń Wiejskich "Iskry Mietniowa" - gołąbki w sosie pieczarkowym,
 Koło Gospodyń Wiejskich Lednica Górna - kaczka po krakowsku,
 Koło Gospodyń Wiejskich Sygнецzów - golonka z grochem i kapustą,
 Koło Gospodyń Wiejskich Jankówka - bigos,
 Koło Gospodyń Wiejskich Podstolice - święconka na wędzonce,
 Koło Gospodyń Wiejskich Gorzków - zraziki wielkanocne w sosie chrzanowym.

Przeгляд potraw oceniało jury w następującym składzie: Siostra Anastazja Pustelnik należąca do Zgromadzenia Córek Bożej Miłości, odnosząca niezwykle sukcesy kulinarne oraz Joanna Studnicka, uczestniczka V edycji programu Masterchef. Wybór nie należał do najłatwiejszych, ale ostatecznie Grand Prix Przeglądu Potraw Regionalnych w Mietniowie trafił do Koła Gospodyń Wiejskich z Lednicy Górnej za kaczkę po krakowsku. Uroczystego poświęcenia przygotowanych specjałów dokonał proboszcz parafii pw. Michała Archanioła w Pawlikowicach ks. Piotr Bieniek. Wszystkie Koła biorące udział w Przeglądzie zostały nagrodzone za danie konkursowe oraz wkład w podtrzymywanie lokalnej tradycji. Nagrody w imieniu burmistrza Wieliczki wręczyły zastępca burmistrza ds. społecznych Agnieszka Szczepaniak, dyrektor Wielickiego Centrum Kultury Magdalena Kot wraz z Siostrą Anastazją Pustelnik oraz Joanną Studnicką. Wydarzenie uświetnił występ Kapeli Mietniowskiej. Za ufundowanie nagród w konkursach serdeczne podziękowania składamy sponsorom: Solne Miasto w Wielicze, Mydlarnia u Franciszka, Winnica Wieliczka, Zielony Domek, Albero, Studio Endorfina, Kataluna, Koło Pszczelarzy Wieliczka, Grupa Twórcza "W wolnej chwili": Maja Kowalewska, Krystyna Piętko, Vita Style. *Wielickie Centrum Kultury*

Wielicki Tydzień Rodzin

Za nami WIELICKI TYDZIEŃ RODZIN pod patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka. Kreatywne warsztaty i zajęcia zachęciły wiele osób do wspólnego spędzenia popołudniowych, majowych dni w gronie najbliższych. Projekt miał na celu międzypokoleniową integrację, podkreślenie wartości posiadania rodziny oraz wspólnie spędzonych chwil.

Podczas warsztatów "RODZINNY MINI OGRÓD", najmłodszy wraz z rodzicami mieli okazję poznać ciekawostki związane z dbaniem o środowisko, a także zasady prawidłowej opieki nad roślinami. Wspólnie stworzone przez rodziny, naturalne biosferyczne stoje będą wspaniałą pamiątką po warsztatach, jak i niewątpliwie piękną ozdobą dekoracyjną w domach.

W trakcie zajęć manualnych, uczestnicy przy pomocy niezbędnych artykułów i materiałów stworzyli własne zestawy biżuteryjne. Formuła warsztatów „handmade” była świetną okazją do wspólnego, rodzinnego spędzania wolnego czasu, ale też pobudzenia sprawności manualnej, wyobraźni i kreatywności. Spotkanie poprowadziły Panie z Fundacji „Leonardo”. Majowa odłona spotkań dla mam i dzieci z cyklu "Mamma Mia" zatytułowanych "Masaż Shantala", wprowadziła wszystkie mamy w temat rehabilitacyjnego masowania niemowląt, polegającego na zastosowaniu z odpowiednią techniką, siłą i precyzją, określonych bodźców mechanicznych. Odpowiednie techniki

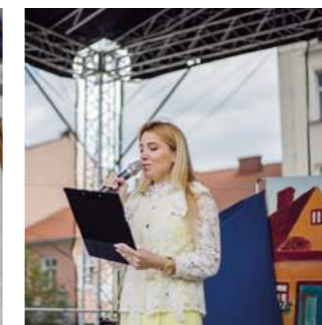
masażu pozytywnie wpływają na ciało dziecka, kształtując jego kinematykę do wykonywania konkretnych czynności. Zapewniają też poczucie bezpieczeństwa i bliskości w relacji pomiędzy rodzicem a dzieckiem.

W ostatnich dniach nie zabrakło również rodzinnej aktywności na świeżym powietrzu. Rozwiązywanie kreatywnych zagadek wielickiego questu „Miasto nad kopalnią” pozwoliło na poznanie nowych miejsc w Wieliczce, których dotychczas nie dostrzegaliśmy. Zwycięska rodzina, która dotarła do symbolicznego skarbu otrzymała dodatkowo bon do zrealizowania w kawiarni Cafe Kultura. Serdecznie dziękujemy za udział we wspólnej zabawie.

Wielickie Centrum Kultury

Dzień Pszczoły & Rodzinne Malowanie Plenerowe „Malownicza Wieliczka i My”

PODCZAS TEGOROCZNEGO DNIA PSZCZOŁY WIELICKI RYNEK WYPEŁNIŁY PO BRZEGI PIĘKNIE PRZEBRANE, WESOŁE PSZCZOŁKI, KTÓRE AKTYWNIIE UCZESTNICZYŁY W EDUKACYJNYCH WARSZTATACH I ANIMACJACH ZORGANIZOWANYCH PRZEZ WIELICKIE CENTRUM KULTURY.

Pszczoły to serce naszego ekosystemu - bez nich trudno wyobrazić sobie życie na ziemi. Dlatego też ich święto było doskonałą okazją do przyjrzenia się roli, jaką te niezwykle owady odgrywają w przyrodzie. Wydarzenie po raz pierwszy wzbogaciło również „Rodzinne malowanie plenerowe”, tym samym inaugurując Wielicki Tydzień Rodzin, zorganizowany pod patronatem burmistrza Wieliczki Artura Kozioła.

Różnorodny, kreatywno-edukacyjny program przyciągnął na wielicki rynek tłumy rodzin, na które czekały takie atrakcje jak: teatrzyk dla najmłodszych pt. „Słodkości Jasia i Małgosi”, animacje dla dzieci, pokazy baniek mydlanych, malowanie buzi, skręcanie baloników, gry narodów świata oraz warsztaty sadzenia roślin. Ponadto w trakcie wydarzenia, rodziny wspólnie dekorowały miodowe ciasteczka, a także uczestniczyły w rodzinnym konkursie plenerowym „Malownicza Wieliczka i My”, zachęcającym do wspólnej, artystycznej zabawy i odkrywania szczegółów związanych z krajobrazem naszego miasta. Przepiękne prace złożyły się na wystawę, którą przez cały najbliższy tydzień będzie można oglądać w Wielickim Centrum Kultury. Prace zostaną zaprezentowane również podczas finału Wielickiego Tygodnia Rodzin - „Międzypokoleniowy polonez na 100 par”, po czym trafią w ręce rodzin na pamiątkę. Wydarzenie zwieńczyło rozstrzygnięcie konkursów na pszczele przebranie oraz rodzinne malowanie plenerowe. Dziękujemy wszystkim za udział i zaangażowanie! Wielickie Centrum Kultury

Inauguracja projektu RYNEK W CENTRUM KULTURY

„MIĘDZYPOKOLENIOWYM POLONEZEM NA 100 PAR” UROCZYŚCIE ZAINAUGUROWANO TEGOROCZNY PROGRAM PROJEKTU RYNEK W CENTRUM KULTURY. JEDNOCZEŚNIE TYM WYJĄTKOWYM AKCENTEM SFINALIZOWANO WIELICKI TYDZIEŃ RODZIN ZORGANIZOWANY POD PATRONATEM BURMISTRZA WIELICZKI ARTURA KOZIOŁA PRZEZ WIELICKIE CENTRUM KULTURY. PODNIOSŁY NASTRÓJ, STYLÓWE I REGIONALNE STROJE, A TAKŻE LICZNA OBECNOŚĆ MIESZKAŃCÓW SPRAWIŁY, ŻE NA WIELICKIM RYNKU ZAPANOWAŁA WYJĄTKOWA ATMOSFERA.

Wydarzenie rozpoczął przemarsz wokół kościoła św. Klemensa z udziałem Orkiestry Dętej Podstolice. W uroczystej inauguracji wzięli udział: zastępca burmistrza ds. społecznych Agnieszka Szczepaniak, przewodniczący Rady Miejskiej w Wieliczce Tadeusz Luraniec, radni Rady Miejskiej w Wieliczce, sołtysowie, przedstawicielki Kół Gospodyń Wiejskich oraz członkowie grup artystycznych, działających pod patronatem Wielickiego Centrum Kultury. W wydarzeniu wzięli udział również goście z Ukrainy, którzy znaleźli schronienie w Wieliczce. Szczególnie ciepło dyrektor Wielickiego Centrum Kultury Magdalena Kot przywitała z środowiska seniorskiego, które wspaniale integrują się w nowo powstałym Centrum Aktywności Społecznej, w którym to właśnie zrodziła się inicjatywa wspólnego, międzypokoleniowego tańca na wielickim rynku. W trakcie spotkania złożono również serdeczne podziękowania przez Wielickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku Elżbiecie Achinger za współpracę przy organizacji wydarzenia, a także Kazimierzowi Nowakowi, który przygotował choreografię związaną z uroczystym odtańczeniem poloneza.

Po zakończeniu barwnego korowodu, Zespół Regionalny „Mietniowiacy” zaprezentował na scenie figury tańca, który miał się za chwilę rozpocząć. Następnie wszyscy zgromadzeni połączeni w pary, usłyszeli długo wyczekiwane słowa: Poloneza czas zacząć! Do tańca w rytm muzyki Wojciecha Kilara przystąpiło około 150 par, które przez kilkanaście minut cieszyły zgromadzoną publiczność nie tylko samym tańcem, ale też barwnymi kreacjami.

Podczas wydarzenia rozbrzmiewały pieśni majowe w wykonaniu Chóru Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia” oraz Stowarzyszenia Muzycznego Chóru „Camerata” z udziałem publiczności, która równie chętnie włączyła się w tańce integracyjne poprowadzone przez Kazimierza Nowaka. Tradycyjnie, nie zabrakło atrakcji dla dzieci, które miały okazję skorzystać z malowania buzi, skręcania baloników, warsztatów tworzenia biżuterii, a także mogły przyozdobić ciało brokatowymi tatuażami. Uroczystość zakończono występem Orkiestry Dętej z Koźmic Wielkich. *Wielickie Centrum Kultury*

Portugalski Sporting Club zwycięzcą Salt Mine Cup 2022

Niezwykle emocjonujących piłkarskich wrażeń dostarczył nam miniony weekend - w dniach 27- 29 maja w Wieliczce odbył się Międzynarodowy Turniej Piłkarski SALT MINE CUP 2022. To już siódma edycja turnieju, w którym biorą udział najlepsze akademie piłkarskie z całego świata. W meczu finałowym zawodnicy Sporting Clube de Portugal pokonali w rzutach karnych GNK Dinami Zagreb, natomiast trzecie miejsce na podium zajęła akademie Comtcoaching Club. W piątek w Kampusie Wielickim odbyła się uroczysta ceremonia otwarcia turnieju połączona z losowaniem grup. Zaproszonych gości w imieniu gospodarza Wieliczki burmistrza Artura Kozioła, powitał zastępca ds. inwestycji Piotr Krupa, który podziękował fundacji

Mali Mistrzowie za wspaniałą organizację, a wszystkim zawodnikom i trenerom życzył dobrej zabawy i wysokich wyników. W sobotę 28 maja na Wielickiej Arenie Lekkoatletycznej przez cały dzień odbywały się eliminacje do turnieju finałowego, natomiast w niedzielę na obiekcie Sport Myślenice rozegrano finałowe pojedynki. Po zakończeniu piłkarskich zmagania udekorowano zwycięskie drużyny. W imieniu burmistrza Wieliczki, gratulacje zwycięzcom złożyła Angelika Waszkiewicz dyrektor Wielickiego Ośrodka Sportu. Turniej został zorganizowany przez Fundację Mali Mistrzowie przy wsparciu m. in. Miasta i Gminy Wieliczka oraz Wielickiego Ośrodka Sportu.

Wielicki Ośrodek Sportu

fol. Wielicki Ośrodek Sportu

Za nami Tydzień Bibliotek

Maj jest miesiącem szczególnym dla polskich bibliotek. To właśnie w tym okresie przypada święto bibliotekarzy oraz obchodzony jest Ogólnopolski Tydzień Bibliotek. Tegoroczny motyw przewodni Tygodnia to „Biblioteka – świat w jednym miejscu”. Z tej okazji filie biblioteczne przygotowały wiele atrakcji dla swoich czytelników.

Przez cały tydzień, od 9 do 14 maja, w filiach bibliotecznych można było wymienić się książkami w ramach akcji „Wymień się!”, „Przygarnij książkę” czy „Uwolnij książkę”.

W ramach cykłów: „Cały świat w jednym miejscu, cały teatr w jednej skrzynce...”; „Kaligrafia na wesoło”, „Rozgryźć Einsteina”, „Wspaniały świat dookoła nas”, „Piszę sobie...piórem gęsim”, „Daj się zaskoczyć”, „Cały świat jest w naszych rękach...”, „Zostań detektywem... Poprowadź śledztwo...” odbywały się lekcje edukacyjne dla przedszkolaków i uczniów młodszych klas szkolnych.

Ponadto w filii w Raciborsku odbyło się rozstrzygnięcie konkursu oraz rozdanie nagród laureatom Szkolnego Konkursu Recytatorskiego „Nasz świat – Maria Konopnicka dzieciom – po polsku, po angielsku, po ukraińsku oraz w ilustracji”. Biblioteka w Raciborsku we współpracy ze Szkołą Podstawową w Raciborsku zorganizowała, przeprowadziła i wyłoniła zwycięzców konkursu. Laureaci tego etapu wezmą udział w kolejnym, odbywającym się tym razem w Krakowie.

Wszystkie prace wykonane przez dzieci w Konkursie Plastycznym można podziwiać na wystawie, która jest dostępna w bibliotece.

W filii w Zabawie można było uczestniczyć w spotkaniu autorskim z Agnieszką i Marcinem Lewandowskimi „Jak spełnić marzenie życia?”. Przedstawili oni zilustrowaną slajdami opowieść o trwającej pół roku podróży do Ameryki Środkowej i Południowej, w trakcie trzy miesiące spędzili w Meksyku i po miesiącu w Gwatemali, Ekwadorze i Peru. Podczas tego wyjazdu realizowali swoje pasje też oddzielnie, gdy jeden rodzic opiekował się dziećmi – drugi aktywnie spędzał czas nurkując, biegając lub wspinając się w górach.

W filii w Śledziejowicach odbyło się pierwsze spotkanie klubu czytelniczego „NaOpak” oraz Warsztaty Czasu Wolnego. Motywem przewodnim spotkania było „Siedem siostr – siedem stron świata”. Klubik z założenia ma na celu szerzenie czytelnictwa oraz integrację dorosłych czytelników.

Na warsztatach rękodzielniczych powstały piękne krepinowe

kwiaty kwitnącej jabłoni. Zajęcia odbyły się w ramach, dobrze już znanych czytelnikom Warsztatów Czasu Wolnego. Ambitnie przystąpiliśmy do pracy i po ciężkich zmaganiach udało się stworzyć coś pięknego.

W sali kinowej Wielickiej Mediateki odbyło się uroczyste rozstrzygnięcie konkursu plastyczno-czytelniczego „Plastus”, zorganizowanego przez Szkołę Podstawową im. Kornela Makuszyńskiego w Gorzkowie we współpracy z Mediateką - Biblioteką Miejską w Wieliczce. Konkurs zaadresowano do przedszkoli z terenu Miasta i Gminy Wieliczka. Wystawę prac będzie można obejrzeć w formie on-line na stronie internetowej szkoły oraz na Fanpage'u szkoły.

W ramach Tygodnia Bibliotek w filiach bibliotecznych w Raciborsku oraz Śledziejowicach odbyły się ekoteatryki dla dzieci. Spotkania zorganizowano przy współpracy bibliotek z EKO-Wieliczka oraz sponsorem - firmą Levad sp. z o.o. Wydarzenie skierowane było do najmłodszych odbiorców i poruszało tematy odwagi, przyjaźni oraz dbania o środowisko. Dzieci aktywnie uczestniczyły w przedstawieniu „Droga do odwagi”, który został odegrany przez Teatr Kokon. Po części teatralnej mieszkańcy wzięli udział w konsultacjach z Ekodoradcami przy stanowiskach informacyjnych. Podczas konsultacji można było wypełnić deklarację dotyczącą źródeł ogrzewania oraz uzyskać informację na temat pozyskania dotacji. Zaprezentowała się również firma partnerska Levad, autoryzowany instalator urządzeń grzewczych firmy Viessmann. Dla najmłodszych przygotowano kolorowanki oraz ekologiczny quiz z nagrodami. Agnieszka Gruszczyńska, MBM w Wieliczce

fol. MBM w Wieliczce

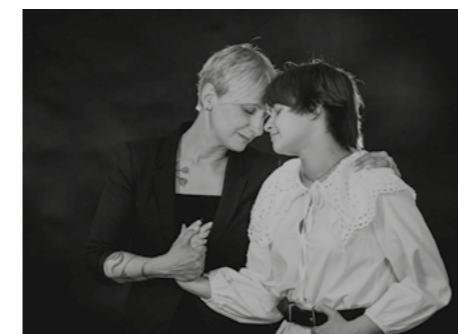

Wernisaż wystawy fotografii „Pokój dla Matek - Matki dla Pokoju”

W SOBOTNI WIECZÓR, 28 MAJA, POLSKIE I UKRAIŃSKIE MAMY ORAZ ICH BLISCY WSPÓLNIE OTWORZYLI W WIELICKIEJ MEDIATECE WYSTAWĘ FOTOGRAFII „POKÓJ DLA MATEK - MATKI DLA POKOJU”.

Twórcom i bohaterkom wystawy przyświecała przede wszystkim idea pokoju, który jest teraz największym pragnieniem wszystkich mam. Widać to wyraźnie na fotografiach, których autorem jest dyrektor biblioteki Piotr Sionko, a bohaterkami mamy z Wieliczki i mieszkanki ośrodka dla uchodźców w Graniu.

Wykład Barbary Kocjan „Mama jest kobietą” był okazją do refleksji, co zrobić by każda mama czuła się spełniona i szczęśliwa, jak zapobiegać depresji i innym skutkom przewlekłego zmęczenia i stresu. Elementem zaskoczenia był występ sekcji Gimnastyki Artystycznej Diament z Dobczyc. Utalentowane gimnastyczki pod okiem Tatiany Krupowicz przygotowały wymowny pokaz pt. „Ukraina”. Punktem kulminacyjnym wydarzenia stało się uroczyste otwarcie wystawy przez bohaterki fotografii. Wieczór wypełniały momenty wzruszenia i wdzięczności wobec wszystkich zaangażowanych w projekt. Wystawę zainspirowało najpiękniejsze majowe święto - Dzień Matki, które stało się motywacją dla wielickich bibliotekarek Pauliny Wandas i Magdaleny Pivowarczyk do zaproszenia mam polskich i ukraińskich do udziału w sesji fotograficznej, będącej apelem o pokój. Straszny czas wojny w Ukrainie odstąpił piękne oblicze Polaków. Również w Wieliczce znalazły schronienie setki kobiet. Większość z nich to właśnie matki. Na wystawie zaprezentowano 20 fotografii przedstawiających zamieszkujące Wieliczkę polskie i ukraińskie mamy. Bohaterki zostały sportretowane w towarzystwie swoich dzieci, najmłodszym uczestnikiem sesji był 12-dniowy Szymuś. Na fotografiach znalazło się 71 osób, nie zabrakło także rodzinnych pupili, psów Budynia i Ajsy. Autorką opracowania graficznego wystawy jest Katarzyna Piątek. Wystawę można oglądać w holu głównym Mediateki do 24 czerwca br. Projekt zrealizowano pod patronatem honorowym burmistrza Wieliczki Artura Kozioła. *Magdalena Pivowarczyk, MBM w Wieliczce*

Budowa sali gimnastycznej w Byszycach

20 maja burmistrz Wieliczki Artur Kozioł wizytował realizację kolejnej inwestycji edukacyjnej - budowę sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Byszycach. Koszt inwestycji - 3 732 197,17 zł, a jej zakończenie planowane jest na 30 grudnia tego roku. Inwestycja jest finansowana z budżetu Miasta i Gminy Wieliczka. Sala gimnastyczna powstaje przy istniejącym obiekcie szkoły. W jej ramach powstaje boisko o wymiarach 12m x 24m wraz z zapleczem socjalno-technicznym oraz doprowadzeniem wszystkich mediów. Budynek obiektu wraz z pomieszczeniami zaplecza w całości dostosowany będzie dla osób niepełnosprawnych. Na terenie inwestycji przed budynkiem sali od strony południowej zaprojektowano podjazd i dojścia, a także miejsca postojowe dla samochodów osobowych. *UMiG Wieliczka*

foto: UMiG Wieliczka

Punkt Obsługi Mieszkańców zaprasza

foto: UMiG Wieliczka

W celu wprowadzenia dodatkowych udogodnień dla mieszkańców z dniem 1 lutego 2022 roku w parterowym budynku przy ul. Powstania Warszawskiego 18 (naprzeciwko Domu Handlowego Kinga) uruchomiono nowy Punkt Obsługi Mieszkańca.

W Punkcie Obsługi Mieszkańca mieszczą się:

- Dziennik Podawczy Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka,
- Stanowisko Kasowe Gminy Wieliczka,
- Stanowisko Kasowe Zarządu Budynków Komunalnych w Wieliczce,
- Stanowisko Kasowe Zakładu Gospodarki Komunalnej w Wieliczce.

- Nowoczesny Dziennik Podawczy czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00 – 17.00, zaś Kasy czynne są w te same dni od 9.00 – 16.00.

- W lutym bieżącego roku uruchomiliśmy dodatkowy Punkt Obsługi Mieszkańca w centrum miasta, który pozwoli w sposób bezpieczny i przyjazny dla osób niepełnosprawnych uzyskać informacje i złożyć dokumenty na Dzienniku Podawczym Urzędu Miasta i Gminy w Wieliczce, a także zyskać kolejny dostęp do kas Gminy Wieliczka, Zakładu Gospodarki Komunalnej oraz Zarządu Budynków Komunalnych w Wieliczce. Chciałbym w ten sposób zapewnić jak najszybszy i jak najbardziej bezpieczny dostęp

do usług świadczonych dla mieszkańców przez nasz Urząd. - podkreśla burmistrz Wieliczki Artur Kozioł.

Budynek jest przyjazny dla osób niepełnosprawnych gdyż posiada:

- płaski wjazd od strony fontanny,
- obniżone stanowisko Dziennika Podawczego umożliwiające obsługę mieszkańców poruszających się na wózkach inwalidzkich,
- toaletę w centrum miasta przystosowaną na potrzeby osób niepełnosprawnych.

Prace dostosowujące ten budynek do Punktu Obsługi Mieszkańca zostały wykonane przez Zarząd Budynków Komunalnych w Wieliczce.

- Przygotowując Punkt Obsługi Mieszkańca, naszym celem było ułatwienie dostępu dla mieszkańców chcących opłacić podatki, media, czynsze w jednym miejscu, w centrum naszego miasta. Obserwując od czterech miesięcy zwiększającą się liczbę ludzi korzystających z Kas Urzędu Miasta, ZBK w Wieliczce, a także ZGK w Wieliczce mamy przekonanie, że decyzja o tej inwestycji była trafna. Dodatkowo słyszymy głosy mieszkańców, mówiące jak bardzo potrzebne było uruchomienie toalet miejskich, które w godzinach otwarcia, są bardzo często użytkowane. - dodaje Adrian Palonek z Zarządu Budynków Komunalnych w Wieliczce. Ponownie uruchomione Toalety Miejskie są dostępne **BEZPŁATNIE** od 9:30 - 16:30. *UMiG Wieliczka*

SERCE-SERCU

- KONCERT Z OKAZJI DNIA MATKI W GRABIU

Uśmiech dziecka największą radością dla jego mamy - tak można podsumować wydarzenie zorganizowane z okazji Dnia Matki przez Wielickie Centrum Kultury pod patronatem burmistrza Wieliczki Artura Kozioła. Wyjątkowy koncert z repertuarem polsko-ukraińskim, wspólne tańce, samodzielnie wykonane prezenty od pociech - słowem - mnóstwo atrakcji dla mam, które wraz z dziećmi przybyły świętować w Centrum Pomocy dla Ukrainy w Grabiu.

Na scenie, ze specjalną dedykacją dla wszystkich mam, wystąpił Michał Matyszewski - finalista 11. edycji „Must be the Music. Tylko muzyka”, uczestnik „The Voice of Poland”, a także zwycięzca 11. odcinka „Szansy na Sukces”. Dzieci uczestniczące w wydarzeniu miały możliwość wykonania prezentów dla mam, mogły również skorzystać z warsztatów animacyjnych; na wszystkich czekał słodki poczęstunek. Serdecznie dziękujemy za udział we wspólnym, radosnym świętowaniu. *WCK Wieliczka*

foto: WCK Wieliczka

Wieliczanie wrócili do gry

2. WIELICKI DZIEŃ GIER JUŻ ZA NAMI. W SOBOTĘ, 21 MAJA WIELICKĄ BIBLIOTEKĘ ODWIEDZIŁO PONAD 200 GRACZY, ŻEBY WYPRÓBOWAĆ PRAWIE 200 RÓŻNEGO RODZAJU GIER ZEBRANYCH PRZEZ NAS NA TĘ WYĄTKOWĄ OKAZJĘ.

Wielicki Dzień Gier z sukcesem powrócił do bibliotecznego kalendarza wydarzeń po pandemicznej przerwie. W sobotę Studio Wielickiej Mediateki na cały dzień zmieniło się w Strefę Gier, a na przybywających czekało mnóstwo atrakcji przygotowanych przez bibliotekę i naszych partnerów.

W strefie gier planszowych i karcianych, dzięki wsparciu wydawnictw: Tactic, Galakta, Muduko, Rebel, Bard, Nasza Księgarnia, Lacerta, LuckyDuck Games oraz Egmont, zgromadziliśmy prawie 200 świetnych gier, z których bardzo chętnie korzystali gracze. Strefę gier wielkoformatowych i plenerowych wsparła Eko-Wieliczka, organizując stanowiska, gdzie naukę można było połączyć z zabawą i ekologią, a strefę gier stolikowych wypełnił Novuss, prezentując bilard marynarski, a także Carrom - bilard indyjski i Crokinole - grę kanadyjską. Zainteresowaniem cieszył się również X-Box i kącik gier książkowych.

W ciągu dnia rozegraliśmy aż trzy turnieje! W samo południe rodziny stanęły do Turnieju Memo, który zwyciężyły Maria i pani Joanna. Już dwie godziny później grupa dzieci stawiała się do Turnieju Mölkky - fińskich kregli, w których najlepsi okazali się Mateusz (I miejsce), Adam (II miejsce), Konrad (III miejsce). O godzinie 16.00 przyszła pora na Turniej Catan będący jednocześnie turniejem eliminacyjnym do Mistrzostw Polski w Catan 2022 organizowanych przez Wydawnictwo Galakta. Zwycięzcy naszych rozgrywek: Michał Jastrząb (I miejsce) i Szymon Duda (II miejsce) otrzymali bilety do Wielkiego Finału, który już jesienią odbędzie się w Krakowie. Serdecznie dziękujemy sponsorom, którzy ufundowali nagrody i upominki dla zwycięzców: Rebel, pl, Bard, Galakta, Muduko, Egmont, LuckyDuck Games, Tactic, a także partnerom medialnym: wielickacity.pl i Puls Wieliczki za pomoc w promocji wydarzenia. Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy do nas zajrzeli, grali i spędzili z nami dzień. Było Was ponad 200 osób, co przeszło nasze najśmielsze oczekiwania! Fanów planszówek serdecznie zapraszamy na Wieczory Gier oraz na co dzień do Działu dla Dzieci i Młodzieży wielickiej biblioteki, gdzie gry można wypożyczać do domu. *Katarzyna Piątek, MBM w Wieliczce*

fol. MBM w Wieliczce

GABINET FILMOWYCH CIENI
w WIELICKIEJ MEDIATECE

Wielickie Centrum Kultury oraz Kino Wielicka Mediateka serdecznie zapraszają na spotkanie z cyklu "W Gabinetcie Filmowych Cieni"

8 czerwca 2022 r. godz. 18:00

WSTĘP 12 zł

ELEKTRYZUJĄCY PORTRET WSPÓŁCZESNYCH KOCHANKÓW

PARYŻ, 13. DZIELNICA

REŻYSERIA JACQUES AUDIARD

W KINACH

PATRONAT HONOROWY MARSZAŁKA WIEJÓWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO WITOLDA KOZIŁOWSKIEGO ORAZ BURMISTRZA WIELICZKI ARTURA KOZDRA

MAŁOPOLSKA WIELICZKA

SUMMER MUSIC FESTIVAL

WIELICZKA 2-10.07.2022

MAJ

15 - 22 MAJA WIELICKI TYDZIEŃ RODZIN

15 MAJA

GODZ. 12:30 DZIEŃ PSZCZOŁY

GODZ. 13:15 RODZINNE MALOWANIE PLENEROWE

20 MAJA GODZ. 17:00 RODZINNE KARAOKE

22 MAJA GODZ. 10:00 MIĘDZYPOKOLENIOWY POLONEZ NA 100 PAR

27 MAJA GODZ. 19:00 KONCERT CHARYTATYWNY "DLA CIEBIE MAMO" Z UDZIAŁEM KATARZYNY OLEŚ-BLACHY

29 MAJA GODZ. 12:30 BAW SIĘ Z CAFE KULTURA I ZDOBĄDŹ LODOWĄ NIESPODZIANKĘ

GODZ. 17:00 KONCERT „ZA JEDEN UŚMIECH” - PIOSENKI ANNY JANTAR

CZERWIEC

5 CZERWCA

GODZ. 12:30 BAW SIĘ Z CAFE KULTURA I ZDOBĄDŹ LODOWĄ NIESPODZIANKĘ

GODZ. 15:00 UROCZYSTE ZAKOŃCZENIE SEMESTRU WIELICKIEGO

UNIwersytetu Dziecięcego, MAGICZNY POKAZ CHEMICZNY

GODZ. 16:00 DZIEŃ DZIECKA: ANIMACJE MUZYCZNO-RUCHOWE I WIELKIE

MASKOTKI UWIELBIANYCH PSICH BOHATERÓW: CHASE I MARSCHALL

10 CZERWCA GODZ. 19:00 RECITAL MOTION TRIO

12 CZERWCA

GODZ. 12:30 BAW SIĘ Z CAFE KULTURA I ZDOBĄDŹ LODOWĄ NIESPODZIANKĘ

GODZ. 15:00 ECHO TROMBITY, URODZINY CAFE KULTURA

19 CZERWCA

GODZ. 12:30 FAMILIJNA NIEDZIELA- SPEKTAKL TEATRALNY DLA DZIECI

26 CZERWCA

GODZ. 12:30 BAW SIĘ Z CAFE KULTURA I ZDOBĄDŹ LODOWĄ NIESPODZIANKĘ

GODZ. 17:00 KONCERT PIOSENEK ZESPOŁU ABBA

LIPIEC

2 LIPCA GODZ. 18:00 KONCERT MUZYKI FILMOWEJ

3,10 LIPCA GODZ. 12:30 BAW SIĘ Z CAFE KULTURA I ZDOBĄDŹ LODOWĄ NIESPODZIANKĘ

10 LIPCA

GODZ. 17:00 „MIŁOSNA OSIECKA” - KONCERT KATARZYNY ŻAK

17 LIPCA GODZ. 12:30 FAMILIJNA NIEDZIELA - SPEKTAKL TEATRALNY DLA DZIECI

24, 31 LIPCA GODZ. 12:30 BAW SIĘ Z CAFE KULTURA I ZDOBĄDŹ LODOWĄ NIESPODZIANKĘ

SIERPIEŃ

6 SIERPANIA GODZ. 18:00 KONCERT CHÓRU GOSPEL VOICE

7,14 SIERPANIA GODZ. 12:30 BAW SIĘ Z CAFE KULTURA I ZDOBĄDŹ LODOWĄ NIESPODZIANKĘ

14 SIERPANIA

GODZ. 17:00 WIELICKIE ŚWIĘTO ZIÓŁ,

„APETYT NA ŻYCIE” - KONCERT DOROTY HELBIN

20 SIERPANIA GODZ. 18:00 „PIOSENKA JEST DOBRA

NA WSZYSTKO” - KONCERT OLGI BOŃCZYK

21 SIERPANIA GODZ. 12:30 BAW SIĘ Z CAFE KULTURA

I ZDOBĄDŹ LODOWĄ NIESPODZIANKĘ

27 SIERPANIA

GODZ. 8:00 - 13:00 WIELICKIE MIODOBRIANIE - KIERMASZ

28 SIERPANIA 10:00 WIELICKIE MIODOBRIANIE

WRZESIEŃ

4 WRZEŚNIA GODZ. 12:30 DZIEŃ OTWARTY WIELICKIEGO CENTRUM KULTURY

4 WRZEŚNIA GODZ. 17:00 PIOSENKI I DUETY ZE ZNANYCH FILMÓW MUSICALI I BAJEK

11 WRZEŚNIA

GODZ. 12:30 BAW SIĘ Z CAFE KULTURA I ZDOBĄDŹ LODOWĄ NIESPODZIANKĘ

GODZ. 19:00 FESTIWAL MUZYKI ORGANOWEJ I KAMERALNEJ W WIELICZCE - KOŚCIÓŁ ŚW. KLEMENSA

17 WRZEŚNIA GODZ. 17:00 PROGRAM KABARETOWY - MARCIN DANIEC

18 WRZEŚNIA GODZ. 12:30 BAW SIĘ Z CAFE KULTURA I ZDOBĄDŹ LODOWĄ NIESPODZIANKĘ

PONADTO

3 PAŹDZIERNIKA NOCNY RODZINNY MARSZOBIEG NA ORIENTACJĘ

9 PAŹDZIERNIKA I 13 LISTOPADA - FESTIWAL MUZYKI ORGANOWEJ I KAMERALNEJ - KOŚCIÓŁ ŚW. KLEMENSA

23 PAŹDZIERNIKA DZIEŃ SENIORA- PARADA KAPELUSZOWA

POCZTÓWKA Z RUMUNII

10 MAJA TYDZIEŃ BIBLIOTEK W WIELICKIEJ MEDIATECE ZAINAUGUROWAŁA „POCZTÓWKA Z RUMUNII”. W RAMACH WYDARZENIA ZAPROSZENI GOŚCIE WZIĘLI UDZIAŁ W WYPRAWIE MUZYCZNO - ARTYSTYCZNEJ PREZENTUJĄCEJ WYJĄTKOWE OBLICZE TEGO MAŁO U NAS ZNANEGO KRAJU.

Zgromadzonych widzów przywitał dyrektor biblioteki Piotr Sionko oraz Konsul Honorowy Rumunii w Krakowie Ignat Timar, który wprowadził w tematykę wydarzenia. Wśród obecnych gości znaleźli się członkowie Towarzystwa Polsko-Rumuńskiego w Krakowie oraz przedstawiciel Rumuńskiego Instytutu Kultury w Warszawie George Negrea. W klimacie rumuńskiej kultury przeniósł zebranych Laurentiu Caliman za sprawą krótkiego wprowadzenia muzycznego, podczas którego zaprezentował utwory grając na flecie. Kolejnym punktem wieczoru była prelekcja dr Serge Vaselendiuca na temat tradycji wyrobu ceramiki w miasteczku Horezu po południowej stronie Karpat. Prowadzący zaprezentował historię i okoliczności rozwoju wytwarzania ceramiki w różnych regionach Rumunii. Następnie skupił się na wytworach powstających w mieście Horezu, którego tradycje ceramiczne wpisane zostały w 2012 roku na Listę Reprezentatywną Niematerialnego Dziedzictwa Ludzkości UNESCO. Poznaliśmy warsztat i etapy powstawania dzieł ceramicznych. Prelegent omówił też kolory i wzory, które najczęściej pojawiają się na ceramice z Horezu oraz ich symboliczne znaczenie. Po zakończeniu wykładu burmistrz Wieliczki Artur Koziół oraz konsul Rumunii Ignat Timar uroczystie otworzyli wystawę pt. „Ceramika z Horezu - Niematerialne Dziedzictwo Kulturowe Ludzkości UNESCO”. Goście mieli okazję podziwiać fotografie przedstawiające garncarzy przy pracy, ich zdobione i surowe dzieła, technikę ręcznego malowania i specyficzne modele graficzne, ceramikę jako dekorację domów w regionie Horezu lub eksponowaną na lokalnych jarmarkach. Wystawa została udostępniona dzięki uprzejmości Rumuńskiego Instytutu Kultury w Warszawie. Katarzyna Ścibor, MBM w Wieliczce

fol. MBM w Wieliczce

**LITERACKO - SPORTOWY DZIEŃ DZIECKA
W WIELICKIEJ MEDIATECE**

pod patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka

3 CZERWCA 2022

„PIŁKARZE VS PISARZE”
godz. 10:00 oraz 12:00
(sala kinowa Mediateki)

• **Animacje PAWŁA PIWOWARCZYKA**
inicjatora projektu ENSTRANLASA CZYTA, animatora kultury i sportu

• **Pokaz PAWŁA SKÓRY**
Mistrza Świata, Mistrza Europy i Mistrza Polski
we freestyle football

STREFA SPORTU I ZABAWY
godz. 10:00 - 14:00
(hol główny i plac przed Mediateką)

- W zdrowym ciele zdrowy duch - animacje Wielickiego Centrum Kultury, warsztaty plastyczne „Kolorowo na sportowo”, malowanie twarzy, brokatowe tatuże i balonowe wariacje
- Sportowy zawrót głowy - animacje MGOPS Wieliczka
- Słodkości czat - smakołyki przygotowane przez przyjaciół z Centrum Pomocy dla Ukraińcy w Grabiu
- Piłka w akcji - konkursy sportowe z Wielickim Ośrodkiem Sportu

wstęp wolny
Zgłoszenia grup: 12 285 88 12

Organizator: Mediateka Wieliczka
Partnerzy: MGOPS Wieliczka, W&S Wieliczka, Polska Wsi Wieliczka, Wielickie Centrum Kultury

Zajęcia dla seniorów w Centrum Pomocy w Grabiu

Studenci Wielickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku zorganizowali zajęcia taneczno ruchowe dla seniorów przebywających w Centrum Pomocy w Grabiu, wspierając i angażując naszych gości z Ukrainy w życie społeczne Wieliczki

Taniec przedłuża młodość – a jak wiadomo, regularny, dopasowany do możliwości seniora ruch jest bezcenny dla zdrowia, wprawia w dobry nastrój, redukuje stres i napięcie, zbliża ludzi, pobudza ich do aktywności, pozwala oderwać się od codziennych kłopotów i trosk. W ramach zajęć zorganizowanych przez studentów Wielickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, seniorzy poznali i nauczyli się kroków do tańca narodowego – Poloneza. Zwieńczeniem pracy grupy był udział naszych gości w wydarzeniu „Polonez na 100 par”, który odbył się na wielickim rynku.

fol. Wielickie Centrum Kultury

Zajęcia ruchowe na świeżym powietrzu w miłym towarzystwie przy pięknej pogodzie dostarczyły seniorom dodatkowej energii, jak widać uśmiechy na twarzach nie znikają, a do wspólnej zabawy dołączyły również dzieci. Aktywność fizyczna jest naturalną potrzebą każdego organizmu bez względu na wiek i warunkuje jego prawidłowe funkcjonowanie. Taniec jak każda aktywność fizyczna pobudza produkcję endorfin, czyli hormonów szczęścia, które dodają chęci do życia i wyzwalają energię, dlatego od lat stosuje się go jako formę terapii, w bardzo pozytywny sposób wpływają zarówno na zdrowie fizyczne jak i samopoczucie psychiczne.

Wielickie Centrum Kultury

„Senior Seniorowi”

Niezmiennie przekazujemy wsparcie potrzebującym obywatelom Ukrainy, którzy przebywają aktualnie w Centrum Pomocy w Grabiu. Również środowisko wielickich seniorów wykazuje wielkie zaangażowanie, swoimi działaniami chcąc sprawić, by nasi goście zaczęli traktować miejsce, w którym aktualnie przebywają jak swój drugi dom.

W ostatnim czasie Gminna Rada Seniorów zainicjowała projekt „Senior Seniorowi”, którego celem jest dać ukraińskim uchodźcom namiastkę domu. Jego symbolem są bratki w barwach narodowych Ukrainy, podarowane wcześniej, a także ławka postawiona przed budynkiem Centrum. Podczas ciepłych dni seniorzy przebywający w Centrum Pomocy w Grabiu chętnie odpoczywają na świeżym powietrzu, co wpływa na poprawę ich nastroju, a jak wiadomo kontakt ze świeżym powietrzem doskonale działa również na zdrowie fizyczne jak i psychiczne, sprawia że czujemy się bardziej odprężeni i zrelaksowani. Dzięki kijkom Nordic-walking przekazanych przez studentów Wielickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, seniorzy sami chętnie spacerują, a osoby które są ograniczone ruchowo, mogą po prostu usiąść i spokojnie spoglądać na budzącą się do życia przyrodę. Warto korzystać z tego w każdej wolnej chwili, dotyczy to każdego z nas, ale przede wszystkim seniorów, którzy w szczególny sposób muszą dbać o swoje zdrowie. Wspólnie zachęcamy do dalszego zaangażowania we wsparcie osób potrzebujących z Ukrainy, a wszystkim którzy otworzyli swoje serca na potrzeby naszych sąsiadów serdeczne podziękowania. Wielickie Centrum Kultury

fol. Wielickie Centrum Kultury

PRZEWODNICZĄCY RADY SENIORÓW Z OSŁO Z WIZYTĄ W WIELICZCE

20 MAJA W MAGISTRACIE ODBYŁO SIĘ SPOTKANIE CZŁONKÓW GMINNEJ RADY SENIORÓW Z PRZEWODNICZĄCYM RADY SENIORÓW W OSŁO STURLA BJERKAKEREM.

W imieniu burmistrza Wieliczki Artura Kozioła, przybyłych gości powitała zastępca burmistrza ds. społecznych Agnieszka Szczepaniak. Wraz z przewodniczącą Gminnej Rady Seniorów w Wieliczce Hanną Kozioł, a także dyrektorem Wielickiego Centrum Kultury Magdaleną Kot opowiedziały o inicjatywach podejmowanych na rzecz środowiska seniorskiego w Mieście i Gminie Wieliczka, jak również o powstaniu nowego miejsca, dedykowanego właśnie tej grupie - Centrum Aktywności Społecznej w Wieliczce. Pierwsze wspólne rozmowy z reprezentantem Gminnej Rady Seniorów z Oslo miały miejsce podczas konferencji

zorganizowanej przez Małopolską Sieć Rad Seniorów oraz Fundację Miejsc i Ludzi Aktywnych pn. „Rady seniorów – narzędziem dialogu i aktywności obywatelskiej”, która odbyła się w Wieliczce w dniach 26-27 kwietnia 2022 r. Inicjatywy społeczne organizowane na rzecz prężnie działającej społeczności wielickich seniorów wzbudziły zainteresowanie norweskiego gościa, który postanowił złożyć ponowną wizytę w solnym mieście. W jej trakcie zapoznał uczestników spotkania z funkcjonowaniem rad seniorów w Norwegii. Nie zabrakło wymiany doświadczeń i realizowanych pomysłów, pojawiło się wiele pytań. W licznych aspektach Rady Seniorów działają bardzo podobnie, stanowią doskonały czynnik pobudzający aktywność obywatelską osób starszych w społeczności lokalnej. Pozwalają na poznanie potrzeb środowiska seniorów, zwrócenie uwagi na problemy tej grupy społecznej oraz wykorzystanie

jej potencjału, przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu, a także dbają o poprawę jakości życia seniorów.

Na zakończenie uczestnicy spotkania udali się do siedziby Centrum Aktywności Społecznej, by poznać miejsce, gdzie integrują się grupy seniorów, odbywając wspólne spotkania, ustalają strategię i projekty skierowane do seniorów w Wieliczce. WCK Wieliczka

Śladami historii

29 kwietnia w Wielickim Centrum Kultury odbyło się kolejne spotkanie z cyklu „Śladami historii”, które poprowadził Jerzy Pilikowski - historyk, dyplomowany nauczyciel i pisarz. Postawiona hipoteza, która była głównym tematem spotkania brzmiała następująco: „Suwerenne narody czy wielkie imperia?”. Podczas prelekcji dowiedzieliśmy się o koncepcjach politycznej organizacji świata, rozwiązaniach skuteczności podzielenia świata na strefy wpływów wielkich mocarstw, możliwości funkcjonowania „międzynarodowej demokracji” czy też idei państw w ponadnarodowych strukturach.

Wielickie Centrum Kultury

KULTURALNY ROZKŁAD JAZDY / CZERWIEC 2022

1.06	środa	godz. 15:00-20:00 Dzień Dziecka w Centrum Pomocy dla Ukrainy w Grabiu (stoisko animacyjne dla dzieci, malowanie twarzy) godz. 10:00-18:00 Wędkarski Dzień Dziecka - Park im. A. Mickiewicza w Wieliczce w godzinach otwarcia kopalni (8.00-18.00) i tężni (10.00-18.00) Dzień Dziecka z kopalnią, Kopalnia Soli „Wieliczka” - Trasa Turystyczna, tężnia solankowa
2-5.06		godz. 12:20 60. Małopolski Wyścig Górski - Centrum Edukacyjno-Rekreacyjne „Solne Miasto”
3.06	piątek	godz. 10:00-14:00 Dzień Dziecka „PIŁKARZE VS PISARZE” - Wielicka Mediateka godz. 10:00-14:00 Dzień Dziecka w Wielickiej Mediatece (stoisko animacyjne dla dzieci, malowanie twarzy, słodki poczęstunek przygotowany przez Przyjaciół z Ukrainy) godz. 18:00 Z dziennika podróżnika „Tańce wśród piratów” - Wielickie Centrum Kultury
4.06	sobota	godz. 14:00 Piknik Rodzinny w Małej Wsi godz. 16:00 Dni Podstolic - Teren rekreacyjny w Podstolicach (3-5 czerwca) godz. 16:00 Dzień Dziecka w Janowicach
5.06	niedziela	godz. 12:30 Baw się z Cafe kultura i zdobądź lodową niespodziankę - Wielicki Rynek godz. 15:00 Uroczyste zakończenie semestru Wielickiego Uniwersytetu Dziecięcego, magiczny pokaz chemiczny - Wielicki Rynek Górny godz. 16:00 DZIEŃ DZIECKA: animacja muzyczno-ruchowe i wielkie maskotki uwielbianych psich bohaterów: Chase i Marschall - Wielicki Rynek godz. 18:00 Jubileusz Schooli Hosanna w Strumianach
6.06	poniedziałek	godz. 16:00 Poniedziałkowy Klub Seniora - Uniwersytet Trzeciego Wieku Jana Pawła II / Zegar na talerzu - Wielicka Mediateka - Sala Kinowa
do 7.06		do 07.06 Muzeum w Kopalni - wystawa planszowa „Kopalnia srebra w Srebrnej Górze” - Muzeum Żup Krakowskich
7.06	wtorek	godz. 10:00 MAMMA MIA - zajęcia dla mam z dziećmi - Wielickie Centrum Kultury godz. 13:00 wycieczka KPW do Muzeum malarstwa w Krakowie - Sukiennicach. Wejście z przewodnikiem.
8.06	środa	godz. 10:00-12:00 47 Zarząd KPW XVII kadencji władz w Wielickim Centrum Kultury - Wielicki Rynek Górny godz. 18:00 Gabinet Filmowych Cieni pokaz filmu: PARYŻ, 13. DZIELNICA - Sala kinowa w Mediatece
9.06	czwartek	godz. 17:30 Dyskusyjny Klub Książki - Wielicka Mediateka
10.06	piątek	godz. 10:00 Muzeum w kopalni Senior w Muzeum - „Technika górnicza” - Muzeum Żup Krakowskich godz. 18:00 Ilustrowana Muzyką Historia Rocka - Wielickie Centrum Kultury godz. 19:00 Recital Motion Trio - Wielicki Rynek Górny
11.06	sobota	cały dzień, I Mistrzostwa Małopolski w Karate Kyokushin - Hala Sportowa w Solnym Mieście godz. 11:00-18:00 - Ekostrefa - stoisko animacyjne dla dzieci - Wielicka Mediateka
12.06	niedziela	godz. 9:00-16:00 MKS MOS Wieliczka - Turniej Szachowy - sale konferencyjne w Solnym Mieście godz. 10:00, Muzeum w kopalni - Mama, Tata i Ja - „Przygoda w Muzeum” - Muzeum Żup Krakowskich godz. 12:30 Baw się z Cafe kultura i zdobądź lodową niespodziankę - Wielicki Rynek Górny godz. 15:00 Echo Trombity, Urodziny Cafe kultura - Wielicki Rynek Górny godz. 15:00 Spotkanie autorskie z siostrą Anastazją Pustelnik - Kościół w Pawlikowicach
13-17.06		Tydzień Wolnych Książek - 5 punktów w mieście Wieliczka
16.06	czwartek	godz. 18:00 Koncert „Solne Uwielbienie” - Rynek Górny w Wieliczce
18.06	sobota	godz. 9:00 Wielicka Spartakiada Seniorów - Małopolska Arena Lekkoatletyczna w Wieliczce godz. 18:00 Koncert zespołu B.L.U.E - wielicki Rynek Górny
19.06	niedziela	godz. 12:30 FAMILIJNA NIEDZIELA - spektakl teatralny dla dzieci - Wielicki Rynek Górny godz. 9:00-18:00 - Zawody Pływaków o Puchar Solnego Miasta, Runda Finałowa - Basen w Solnym Mieście godz. 15:00 - 19:00 Powitanie lata z KPP Wieliczka - Park Linowy Grabówki (stoisko animacyjne dla dzieci)
20.06	poniedziałek	godz. 12:00 wycieczka KPW do Muzeum - Starej Synagogi w Krakowie przy ul. Szerokiej 24. Wejście o godz. 12:00 z przewodnikiem. godz. 16:30 Poniedziałkowy Klub Seniora / Afryka Południowa - dwa oblicza, cz. 2 - Wielicka Mediateka Sala Kinowa
22.06	środa	godz. 17:00 Spotkanie Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Żup Krakowskich - Zamek Żup Krakowskich
24.06	piątek	godz. 17:00 Śladami Historii - Wielickie Centrum Kultury
25.06	sobota	godz. 17:00 Festyn Rodzinny w Sułkowie - Świetlica Środowiskowa w Sułkowie
26.06	niedziela	godz. 12:30 Baw się z Cafe kultura i zdobądź lodową niespodziankę - Wielicki Rynek Górny godz. 16:00 „Popołudnie ze Straussem” - Scena plenerowa przy Zespole Szkół Muzycznych, ul. Dembowskiego 2 godz. 17:00 Koncert piosenek zespołu ABBA - Wielicki Rynek Górny
27.06 - 12.08 2022		Półkolonie dla dzieci w wieku 6-10 lat w Solnym Mieście
28.06 - 24.06 2022		Wystawa fotografii „Pokój dla matek - Matki dla Pokoju” - Wielicka Mediateka, hol główny, parter
29.06	środa	godz. 16:00 28 spotkanie z cyklu „Wieliczka-Wieliczanie” Bis, z serii: „Wsie w Gminie Wieliczka”(15): Koźmice Małe. Klemens Tatar (1879-1943) i jego potomkowie” - sala „Magistrat” UMIG ul. Powstania Warszawskiego 1.

IV Gminny Konkurs Plastyczno-czytelniczy „Plastuś”

11 maja nastąpiło rozstrzygnięcie IV Gminnego Konkursu Plastyczno-czytelniczego „Plastuś” pod patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka Artura Koziola. Organizatorem konkursu jest Szkoła Podstawowa im. Komela Makuszyńskiego w Gorzkowie. W związku z nawiązaniem współpracy z Biblioteką Miejską w Wieliczce – Mediateka gala rozdania nagród odbyła się właśnie w jej budynku. Data rozstrzygnięcia konkursu nie była przypadkowa, gdyż co roku Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich organizuje w dniach 8-15 maja Tydzień Bibliotek.

Konkurs „Plastuś” ma na celu rozwijać wśród dzieci w wieku przedszkolnym kompetencje czytelnicze, rozbudzać wyobraźnię i kreatywność oraz zainteresowania artystyczne. Zadaniem uczestników konkursu było zilustrowanie wybranego opowiadania - opowieści o wartościach takich jak miłość, szacunek, odpowiedzialność, mądrość, szczęście, dobroć, piękno, odwaga, przyjaźń, samodyscyplina, uczciwość, sprawiedliwość z książki „12 ważnych opowieści” autorstwa dwunastu znanych i cenionych autorów opowiadań dla dzieci.

Konkurs przeznaczono dla dzieci z oddziałów przedszkolnych oraz przedszkoli z terenu Gminy Wieliczka. Prace oceniano w czterech kategoriach wiekowych: 3-latków, 4-latków, 5-latków, 6-latków, gdzie powołane jury w składzie: Magdalena Piwowarczyk, Krystyna Król, Bożena Pachacz, brało pod uwagę głównie samodzielność wykonania pracy przez dziecko, zastosowaną technikę plastyczną, oryginalność oraz ogólny wyraz artystyczny pracy. W tym roku nadesłało 48 prac z 16 placówek z terenu wielickiej gminy. Podczas uroczystości wręczenia nagród nie zabrakło zparzonych gości, wśród których znaleźli się: Monika Zamarlik-Mazurek - zastępca dyrektora Wydział Szkół i Przedszkoli, Grzegorz Leszczyński - dyrektor Biura Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego, Bożena Pachacz - przewodnicząca Stowarzyszenia Kornelius, Krystyna Król i Barbara Krawczyk - przedstawicielki Koła Gospodyń Wiejskich w Gorzkowie oraz Piotr Sionko - dyrektor Biblioteki Miejskiej w Wieliczce - Mediateka. Mediateka ugościła również w swoich progach najważniejszych gości tego dnia - dzieci, które wzięły udział w konkursie wraz z opiekunami. Zanim rozdano nagrody i wyróżnienia, wspólnie obejrzelśmy spektakl „Ukryte bogactwo” w wykonaniu Teatru Eden w Wieliczki. Zarówno mali, jak i dorośli widzowie doskonale się bawili i z pewnością zapamiętają przesłanie płynące z przedstawienia. Składamy ogromne podziękowania niezastąpionym sponsorom, dzięki którym uczestnicy i ich opiekunowie otrzymali nagrody: Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego, Spółka „Solne Miasto”, Stowarzyszenie „Kornelius” oraz sklepy JAN Dobczyce i HEDAN. Dodatkowo od wydawnictwa Mac Edukacja każda placówka otrzymała zestaw „Książek na każdą porę roku”, a przedszkola laureatów pierwszych miejsc nagrody specjalne - biblioteczki przedszkolaka wraz z książkami.

Oto lista nagrodzonych dzieci:

Grupa 3-latków:

I miejsce - Urszula Wandas - SP w Mietniowie - filia Pawlikowice
II miejsce - Amelia Michalik - oddział przedszkolny przy SP w Sierczy
III miejsce - Michał Róg - oddział przedszkolny przy SP w Gorzkowie

Wyróżnienia:

Hanna Pietras - Przedszkole Samorządowe nr 5 w Wieliczce
Matylda Szpond - Przedszkole Samorządowe nr 2 w Wieliczce
Zofia Szymaczek - Przedszkole Samorządowe w Koźmicach Wielkich
Wiktor Bąber - oddział przedszkolny w Lednicy Górnej przy SP nr 3 w Wieliczce

Grupa 4-latków:

I miejsce - Gabriela Krawczyk - oddział przedszkolny przy SP w Gorzkowie
II miejsce - Dorota Kwiecień - Przedszkole Samorządowe w Koźmicach Wielkich
III miejsce - Tymon Olejnik - oddział przedszkolny w Lednicy Górnej przy SP nr 3 w Wieliczce

Wyróżnienia:

Szymon Popek - oddział przedszkolny przy SP w Sierczy
Aleksandra Miśkiewicz - oddział przedszkolny przy SP w Podstolicach
Letycja Kępa - SP w Mietniowie - filia Pawlikowice
Zofia Zakrocka - Przedszkole Samorządowe nr 2 w Wieliczce
Hanna Windak - Przedszkole Samorządowe w Mietniowie

Martyna Czarnota - oddział przedszkolny przy SP w Sygneczowie

Grupa 5-latków:

I miejsce - Julia Duda - Przedszkole Samorządowe nr 4 w Wieliczce
II miejsce - Paweł Rabiński - Szkoła Podstawowa nr 3 w Wieliczce
III miejsce - Milena Chwastek - Przedszkole Samorządowe w Koźmicach Wielkich

Wyróżnienia:

Martyn Murzyn - oddział przedszkolny przy SP w Gorzkowie
Maciej Krawczyk - oddział przedszkolny przy SP w Janowicach
Olivia Piątkowska - SP w Mietniowie - filia Pawlikowice
Eliza Gaik - Przedszkole Samorządowe nr 4 w Wieliczce
Weronika Dziób - Punkt Przedszkolny w Małej Wsi
Amelia Dobosz - Przedszkole Samorządowe nr 4 w Wieliczce
Julia Batko - oddział przedszkolny przy SP w Podstolicach
Aleksandra Dziedzic - Przedszkole Samorządowe nr 5 w Wieliczce
Leon Łukasik - Przedszkole Samorządowe nr 5 w Wieliczce
Eliza Buczek - Przedszkole Samorządowe nr 4 w Wieliczce
Szymon Kuklewicz - Przedszkole Samorządowe nr 2 w Wieliczce
Dorota Dygoń - oddział przedszkolny przy SP w Sierczy

Grupa 6-latków:

I miejsce - Alicja Chwastek - Przedszkole Samorządowe w Koźmicach Wielkich
II miejsce - Adela Panczyk - oddział przedszkolny przy SP w Gorzkowie
III miejsce - Karina Król - Przedszkole Samorządowe nr 2 w Wieliczce

Wyróżnienia:

Franciszek Turek - oddział przedszkolny przy SP nr 3 w Wieliczce
Gabriela Strączek - Przedszkole Samorządowe nr 4 w Wieliczce
Allan Kowal - oddział przedszkolny przy SP w Janowicach
Liliana Nowak - Przedszkole Samorządowe w Strumianach
Aleksandra Kmiciek - Przedszkole Samorządowe nr 1 w Wieliczce
Aleksandra Staśko - Przedszkole Samorządowe nr 4 w Wieliczce
Zuzanna Kowalczyk - oddział przedszkolny przy SP w Sygneczowie
Gabriela Wojtoń - Samorządowe Przedszkole nr 4 w Wieliczce
Lena Dziób - Punkt Przedszkolny w Małej Wsi
Michalina Dudoń - oddział przedszkolny przy SP w Sierczy
Krystian Biernat - oddział przedszkolny przy SP w Sygneczowie
Amelia Mucha - SP w Mietniowie - filia Pawlikowice
Dominika Mucha - oddział przedszkolny przy SP w Sygneczowie
Jagoda Biel - Przedszkole Samorządowe nr 5 w Wieliczce

Jeszcze raz gratulujemy wszystkim nagrodzonym dzieciom. Zachęcamy do udziału w kolejnej edycji konkursu „Plastuś”. Do zobaczenia za rok! BMZG

IX Gminny Przegląd Teatrzyków Dziecięcych „Teatr i My”

9 i 10 maja w Domu Ludowym w Krzyszkowicach już po raz IX odbył się Gminny Przegląd Teatrzyków Dziecięcych „Teatr i My” organizowany przez Szkołę Podstawową z Oddziałami Integracyjnymi nr 4 im. E.J. Jerzmanowskiego w Wieliczce. Imprezę objęli patronatem burmistrz Wieliczki oraz Teatr Współczesny w Krakowie. Patronatu medialnego udzieliło nam Wielickie Centrum Kultury wraz z Pulsem Wieliczki. W skład niezależnego jury weszli aktorzy krakowskich scen teatralnych.

Emocjom nie było końca. Przed liczną publicznością zaprezentowało się prawie 200 uczestników z 10 placówek z całej gminy Wieliczka.

Oto Laureaci wśród oddziałów przedszkolnych:

I miejsce - Niepubliczne Centrum Edukacji Przedszkolnej „Motylkowo” - „Na jagody”.
II miejsce - Przedszkole Samorządowe nr 5 im. Brata Alojzego Kosiby w Wieliczce
„Z dawnych czasów - Bajka o Smoku Kubie”.

III miejsce - Przedszkole Samorządowe nr 4 w Wieliczce „Z prochu i żebra”
Grand Prix Przeglądu zdobyła Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Śledziejowicach za przedstawienie pt.: „Za ósmą górą”. Drugiego dnia imprezy gościliśmy również aktorów z grupy teatralnej „Krewni Pana Boga” ze Środowiskowego Domu Samopomocy w Skawinie z poruszającym spektaklem pt.: „Mały Książę”. Wszystkie grupy otrzymały mnóstwo upominków dzięki naszym wspianym Sponsorom, bez których ta impreza by się nie odbyła i którym gorąco dziękujemy. A są to: Urząd Miasta i Gminy Wieliczka, Prezes Małopolskiego Banku Spółdzielczego w Wieliczce Tomasz Łazarski, Kopalnia Soli w Wieliczce, Hurtownia zabawek „Jokomisada” Artur Ziątko, Wydawnictwo „Żyznowski” - Wiesław Żyznowski, Grupa Press Art- Ryszard Tatomir, Dyrektor Teatru Współczesnego w Krakowie Bartosz Jarzymowski, Drukarnia Szkleniarz-Karolina Szkleniarz, Małgorzata Pabis-

zabawki i książki dla dzieci. Dyrektor szkoły Agnieszka Myślak składa wszystkim sponsorom, rodzicom i zaangażowanym osobom w organizację tej pięknej inicjatywy serdeczne podziękowania. Mamy nadzieję, że Przegląd przyniósł nam wszystkim moc wrażeń scenicznych i kulturalnych, a młodym aktorom dał możliwość zmierzenia się z umiejętnościami swoich kolegów i koleżanek z innych grup. Co ważne, był też okazją do integracji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Jednak wszystko co dobre, szybko się kończy. Zapraszamy już za rok. Magdalena Dyga

Jak pomóc dziecku z wadą wymowy

Mowa to najdoskonalszy sposób komunikowania się ludzi. Jednym z ważnych zadań przygotowania dziecka do edukacji szkolnej jest kształtowanie jego prawidłowej wymowy, gdyż to ona decyduje o rozwoju umysłowym, emocjonalnym i społecznym maluszka.

Jeżeli zauważymy u dziecka problem z wymową warto skontaktować się z logopedą. Nie należy czekać do momentu, aż dziecko „wyrośnie”. Utrwalone wady wymowy mogą sprawić w dalszej karierze szkolnej spore problemy. Specjalista zdiagnozuje przyczyny problemu i zaproponuje odpowiednie ćwiczenia. Należy pamiętać, że wizyty w gabinecie logopedycznym nie wystarczą, by zniwelować problem. Niezwykle ważne są codzienne ćwiczenia w domu według instruktażu podanego przez logopedę. Dzięki wskazówkom terapeuty otrzymamy pomysły na ćwiczenia dostosowane do wady wymowy dziecka.

Wykonując ćwiczenia logopedyczne w domu należy pamiętać, że:

- wszystkie ćwiczenia powinny być połączone z zabawą,
- lepiej ćwiczyć kilka razy dziennie krócej niż raz, a długo,
- dziecko chętniej powtarza wyrazy z trudnościami, kiedy zajmuje się zabawą lub rysowaniem.

Ćwiczenia logopedyczne wymagają systematyczności i wytrwałości. Czasem na pierwsze efekty trzeba poczekać nawet kilka tygodni, dlatego ważna jest motywacja do dążenia do celu, jakim jest normatywna wymowa własnej pociechy.

Profilaktyka

Duży wpływ na rozwój mowy mają rodzice. Mówiąc do dziecka dostarczają mu wzorców prawidłowej wymowy, wzbogacają zasób słownictwa oraz kształtują słuch mowny. Wszystko to odbywa się przez naśladowanie. Zabawy i ćwiczenia stymulujące rozwój mowy można i należy rozpoczynać jak najwcześniej. Oto kilkanaście propozycji ćwiczeń i zabaw stymulujących rozwój mowy pociechy.

1. Ćwiczenia oddechowe: dmuchanie na piórka, robienie baniek mydlanych, zdmuchiwanie dmuchawców.

2. Ćwiczenia poprawiające sprawność narządów mowy:

- *przyjemne sposoby na ćwiczenia logopedyczne
- picie soków przez słomki,

- zlizywanie dżemu lub miodu z talerzyka,
- jedzenie paluszków bez użycia rąk,
- trzymanie ustami łyżeczki, na której leży piłeczka,
- lizanie lodów, lizaków czubkiem języka
- *ćwiczenia języka
- dotykanie końcem języka kąćków ust,
- wysuwanie języka na zewnątrz i cofanie w głąb jamy ustnej,
- dotykanie czubkiem języka na zmianę górnych zębów, a następnie górnej wargi,
- oblizywanie warg ze stopniowym zwiększaniem wielkości ich otwarcia,
- dotykanie „zaostrzonym” przodem języka różnych punktów na podniebieniu twardym,
- kląskanie,

*ćwiczenia warg

- wysuwanie warg do przodu (jak przy „u”), rozchylenie warg, jak przy „e”
- zakładanie wargi dolnej na górną i górnej na dolną,
- parskanie, cmokanie,
- zaciskanie rozciągniętych warg,

*ćwiczenia usprawniające podniebienie miękkie

- częste sztuczne ziewanie,
- chuchanie,
- picie gęstych napojów przez słomki o małej średnicy.

3. Ćwiczenia w rozwijaniu słownictwa:

- zabawa „Co to jest?” – rodzic omawia wygląd wybranej przez siebie zabawki, nie podając jej nazwy, np. Jest brązowy, miękki, ma cztery łapki, pyszczek...
- zabawa „Co kto robi?” – rodzic wymienia nazwy zawodów, a dziecko nazywa czynności, jakie wiążą się z wykonywaniem danego zawodu, np. lekarz – leczy, bada, operuje,...
- podawanie przykładów nazw przedmiotów, roślin, zwierząt, które spełniają podane warunki, np. są zielone i mokre (żaba, trawa po deszczu,...)

- zabawa „Dokończ zdanie” – rodzic rozpoczyna zdanie, które kończy dziecko, np. Tygrys ma ostre..., Żyrafa ma długą..., Lew ma gęstą,...

- zabawa „Przeciwieństwa” – dziecko dobiera wyraz o przeciwnym znaczeniu do tego, który wypowiedział rodzic, np. duży – mały, szybki – wolny, mokry – suchy,....

4. Ćwiczenia w samodzielnym wypowiedzianiu się – zachęcamy dziecko do opowiadania o swojej ulubionej zabawce, ulubionej potrawie; prosimy, aby opowiedziało np. o tym, jak się robi tort; namawiamy, żeby opowiedziało nam bajkę.

Na powodzenie terapii logopedycznej składa się nie tylko profesjonalne podejście logopedy, ale również zaangażowanie rodziców oraz dziecka. Czas poświęcony na ćwiczenia prowadzi do sukcesu jakim jest piękna wymowa podopiecznego. mgr Magdalena Dyduła – nauczyciel, logopeda, terapeuta SI

Literackie Widnokreśli

- spotkanie autorskie z Magdaleną Grzebałkowską

Podczas majowego spotkania z cyklu Literackie Widnokreśli w Wielickim Centrum Kultury gościliśmy Magdalenę Grzebałkowską, pisarkę i reporterkę Gazety Wyborczej. Jej debiut literacki to „Książd Paradoks. Biografia Jana Twardowskiego”. Autorka w swoim dziele przełamuje stereotyp poety duchownego i nakreśla biografię księdza Twardowskiego od młodości przez popularność, aż do najbardziej tajemniczych lat życia poety w sutannie. Kolejna ważna książka pisarki, o której mieliśmy okazję porozmawiać to „Beksińscy. Portret podwójny”, za którą

w plebiscycie czytelników Biblioteki Śląskiej w Katowicach otrzymała Śląski Wawrzyn Literacki. W 2016 roku Magdalena Grzebałkowska została finalistką Nagrody Literackiej Nike za tom reportaży „1945. Wojna i pokój”. Książka stworzona w formie reportażu o roku 1945 z perspektywy zwykłych ludzi, porusza kwestię szkodliwości wzorca martyrologicznego. Kolejne książki to wydana w 2017 roku „Komeda. Osobiste życie jazzu” oraz „Wojenka” z 2021 r. Podczas spotkania nie zabrakło więc wielu rozmów o trudach dzieciństwa w trakcie wojny,

a także odniesienia do ciężkiej sytuacji na Ukrainie. Ponadto pisarka opowiadając o swojej twórczości oprócz ciekawostek związanych ze stylem swojej pracy, odpowiedzialnością za losy bohaterów, zdradziła nam, że spośród etapów tworzenia książek zdecydowanie woli pracę nad zbiorem materiałów od części typowo pisarskiej, a także w humorystyczny sposób stwierdziła, iż nie wyobraża sobie aby ktoś kiedykolwiek napisał jej własną biografię. Wyjątkowo interesujące i pełne emocji spotkanie poprowadził Łukasz Wojtusik. Wielickie Centrum Kultury

Spotkanie podróżnicze „Poza granicami”

Tegoroczny Ogólnopolski Tydzień Bibliotek obchodzony był pod hasłem „Biblioteka – świat w jednym miejscu”. Częstkę tego świata można było poznać podczas spotkania z Michałem Worochem, które odbyło się 13 maja w wielickiej księżnicy.

Znany podróżnik i fotograf, który odwiedził najdalsze zakątki ziemi, od Indii po obie Ameryki, opowiedział o przygotowaniach i realizacji projektu WheelchairtripHimalayas Challenge 2021, który kilka tygodni temu został wyróżniony w kategorii Wyczyn Roku statuetką Kolosa 2021. Bohaterowi spotkania, jako osobie niepełnosprawnej, organizacja wyprawy pochłonęła niemal 3 lata. Aby ta podróż mogła się odbyć, zaprojektowano i skonstruowano specjalne łaziki elektryczne przystosowane do poruszania się w górskim terenie. Prelekcja została wzbogacona licznymi filmami oraz fotografiami

dokumentującymi tę niezwykłą przygodę. Dla zgromadzonej publiczności była to opowieść o ograniczeniach i możliwościach, jakie napotykają podczas realizacji celów osoby z niepełnosprawnościami oraz mocna lekcja pozytywnego myślenia i kształtowania poczucia własnej sprawczości. Przy okazji spotkania, w holu głównym Mediateki przygotowano strefę podróżnika, gdzie uczestnicy wydarzenia mogli zapoznać się z ofertą turystyczną kilku europejskich krajów, wielickiego biura podróży Salt Travel oraz skorzystać z bezpłatnych materiałów informacyjnych. Katarzyna Ścibor, MBM w Wieliczce

Koncert Stowarzyszenia Muzycznego Chóru „Camerata”

„Tego, co ważne dziś pilnujemy, już nasza ta robota jest.
Ci, co odeszli o to proszą, dbajmy o naszą wspólną rzecz.
Pilnujmy Polski.”

Te słowa z „Testamentu Niezłomnych” wprowadziły w niezwykły nastrój publiczność zebraną na koncertach z okazji 120. rocznicy urodzin Rotmistrza Witolda Pileckiego.

Miejsca koncertów nie były przypadkowe, bowiem wiodły „Szlakiem Ucieczki Rotmistrza Pileckiego z Auschwitz” (Alwernia, Tyniec, Nowy Wiśnicz). Historia utworzenia Szlaku sięga roku 2015, kiedy to trasą ucieczki Rotmistrza Pileckiego odbył się I Rajd Konny, zorganizowany przez Stowarzyszenie Krzewienia Tradycji Kawalerii im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Chrzanowie, powstałe z inicjatywy Ryszarda Sobieraja oraz Stowarzyszenie Auschwitz Memento.

Wielicki chór Camerata, działający pod patronatem Wielickiego Centrum Kultury i obchodzący właśnie 25-lecie działalności, podążył trasą ucieczki rtm. Witolda Pileckiego z Auschwitz wraz z VII Rajdem Konnym, by upamiętnić tego niezwykłego człowieka. Oficera kawalerii polskiej, dobrowolnego więźnia KL Auschwitz, bohatera podziemia antykomunistycznego, „żołnierza wyklętego”, weterana zmagających z totalitaryzmem i komunizmem. Kochającego męża i ojca, czułego, pełnego humoru, wrażliwego na naturę i sztukę (tworzył wiersze i malował obrazy).

Koncerty, które miały miejsce w Klasztorze OO. Bernardynów w Alwerni (22 kwietnia), Opactwie Benedyktynów w Tyńcu (23 kwietnia) oraz w Zamku w Wiśniczu (24 kwietnia) stanowiły muzyczne opowieści, w których równie ważne były wspomnienia rtm. Pileckiego, relacje jego bliskich, jak i pieśni, będące muzycznym komentarzem do wydarzeń z życia tego wielkiego Polaka. Wraz z chórem Camerata pod dyr. Izabeli Szoty wystąpili Konrad Szota (recytacje) oraz Agnieszka Korczyńska (akompaniament). Autorką scenariusza i prezentacji była Lucyna Grochal. Projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego w ramach konkursu Mecenat Małopolski.

Wielickie Centrum Kultury

Nowa oferta Cafe KUTURA

Gorące miesiące przed nami dlatego warto odwiedzić wielicką kawiarnię Cafe KULTURA zlokalizowaną na wielickim rynku i sprawdzić najnowsze menu. Prezentujemy Wam również nowość, która zagościła w Cafe KULTURA- lody kuleczkowe Mini Melts. Ponadto zapraszamy na przejażdżkę szalonymi samochodzikami. Wielickie Centrum Kultury

fot. WCK Wieliczka

„Łańcuch dobroczynności poszerza się....”

Do „otwartych serc” dołączyli Seniorzy z Sekcji emerytowanych nauczycieli w Wieliczce należący do Stowarzyszenia Absolwentów i Sympatyków Liceum Pedagogicznego w Bochni. Jako długoletni członkowie ZNP zdecydowaliśmy się wesprzeć grupę młodzieży z Ukrainy, którą zaopiekował się nasz Związek, przyjmując uczniów Liceum w Winnicy (Obwód Kijowski) pod swój dach.

Grupa 51 uczniów z 7 wychowawcami musiała wyjechać z kraju objętego tragiczną wojną, gdyż rodzice (lekarze służby ratowniczej i wojskowi) poszli walczyć. Dzieciom zorganizowano bezpieczny pobyt w Nauczycielskim Centrum Wypoczynkowo - Rehabilitacyjnym ZNP w Zakopanem, na Ciągłowie. Nauczycielom zawsze szczególnie zależy na uczniach. Tym z Liceum z Winnicy, w którym uczą się języka

polskiego - jako obcego, zdecydowaliśmy się pomóc. Po konsultacjach z Dyrekcją Ośrodka i opiekunkami zakupiliśmy z własnych funduszy Stowarzyszenia niezbędne środki higieny osobistej. 28 kwietnia przedstawiciele Stowarzyszenia - członkowie ZNP odwiedzili grupę ukraińskich licealistów. Spotkali się z młodzieżą i przekazali zakupione towary.

Mamy świadomość, że nasz skromny „dar serca” jest przysłowiową kroplą w morzu potrzeb. Ale czujemy wewnętrzne zadowolenie. Takie spontaniczne, międzynarodowe spotkanie rzadko się zdarza. Młodzież zaskoczyła nas pozytywnie zdyscyplinowaniem. Zadbana też o miłą atmosferę. Swoją wdzięczność i podziękowanie wyraziła w języku polskim oraz uśmiechem, choć przez łzy. Na pożegnanie wręczyliśmy książkę naszego autorstwa z osobistą dedykacją. Tak to na naszych oczach dzieją się niewielkie zdarzenia i fakty, które tworzą historię. Wszyscy jesteśmy jej częścią. Halina Bryg

Gdy majowe płyną dni...

O Maryjo! Tobie chwata,
gdy na świecie piękny maj.
Tobie śpiewa ziemia cała,
Tobie śpiewa cały kraj!

Maj - piękny miesiąc, pełen woni, kwiecia i zieleni, patriotycznych wzruszeń, w tradycji chrześcijańskiej poświęcony jest czci Matki Bożej. Od lat nie tylko w kościołach, ale i przy przydrożnych kapliczkach gromadzą się ludzie na nabożeństwach majowych zwanych „majówkami”. Ojcem tych nabożeństw jest żyjący na przełomie XVII i XVIII w. w Neapolu jezuita Ansolani.

W Polsce pierwsze majowe nabożeństwa zostały wprowadzone w 1838 roku przez jezuitów w Tarnopolu, a następnie szybko rozpowszechniły się w kraju.

Od lat przy kapliczce na ulicy Wygoda spotykają się wieczorem mieszkańcy pobliskich ulic: Widok, Wygoda, Kraszewskiego, by wspólną modlitwą i śpiewem słać Naszą Matkę i Królowę. Grupa międzypokoleniowa ponad dwudziestoosobowa wznosi modły do Bożej Rodzicielki. Dojeżdża także 3 - osobowa rodzina z Lednicy Górnej i państwo z osiedla Asnyka. Główny tron nabożeństwa stanowi Litania Loretańska i modlitwa Pod Twoją obronę...

Litania Loretańska powstała prawdopodobnie we Francji, a swoją nazwę ściśle wiąże z miejscowością Loreto we Włoszech. Śpiewy płyną w dal, często przy akompaniamencie gitary. Przepiękne pieśni - Chwalcie łąki umajone..., Po górach, dolinach... i inne z naszego śpiewnika rozlegają się, a żegnamy Maryję pieśnią - Zapada zmrok...z prośbą o szczęśliwą i dobrą noc...i oddalenie codziennych trosk... Apelem jasnogórskim kończymy nasze modlitwy i żegnamy Maryję, by następnego dnia o 19:30 spotkać się na wspólnym nabożeństwie. Krystyna Ślusarczyk

W I rzędzie od lewej: wicedyrektorka ukraińskiego liceum, przedstawiciel ZNP i Stowarzyszenia H. Bryg, wyżej nad nimi prezes Oddziału ZNP w Zakopanem Krystyna Niwińska, a niżej dyrektor Ośrodka Maria Antczak.

AKADEMICKIE MISTRZOSTWA POLSKI W KICKBOXINGU

7 maja w Warszawie odbyły się Akademickie Mistrzostwa Polski w Kickboxingu. Wśród startujących znalazła się dwójka zawodników Wielicko-Gdowskiej Szkoły Walki Prime - Aleksandra Kucharz oraz Mateusz Kucharz. Dwójka zawodników zdobyła w sumie trzy tytuły mistrzowskie i jeden tytuł wicemistrzowski. Aleksandra Kucharz wzbogaciła się o dwa złote medale w konkurencji pointfighting oraz light-contact. W obu formułach zawodniczka trenująca w Gdowie wystartowała w kategorii do 50 kg. Mateusz Kucharz zdobył złoty medal w formule pointfighting oraz srebrny medal w formule light-contact. Podopieczny trenera Mateusza Dylawerskiego startował w kategorii do 63 kg. Świetny start zawodników z Gdowa jest dobrym prognostykiem przed zbliżającymi się Mistrzostwami Polski seniorów, które odbędą się w ostatni weekend maja w Zawierciu. Wyjazd został dofinansowany ze środków finansowych Gminy Gdów. *Mateusz Dylawerski*

fol. Mateusz Dylawerski

Trzech mistrzów Polski w Kickboxingu

Zawodnicy Wielicko-Gdowskiej Szkoły Walki Prime zdobyli trzy tytuły mistrzowskie w Kickboxingu na Mistrzostwach Polski juniorów i seniorów w formule pointfighting. Zawody odbyły się w dniach 27-29 maj w Zawierciu, a udział w nich wzięło 7 zawodników reprezentujących Szkołę Walki Prime. W kategorii juniorów do 74 kg zwyciężył Michał Podborski, który trzeci rok z rzędu wywalczył miano Mistrza Polski pointfighting! W kategorii juniorów do 69 kg srebrny medal zdobył Dominik Kiełbowicz. W kategorii juniorek do 55 kg srebrny medal zdobyła Kinga Konieczna, a w kategorii do 50 kg brązowy medal przypadł Dominice Niemiec. W kategorii senierek do 50 kg swój pierwszy tytuł mistrzowski w tej kategorii wiekowej wygrała Aleksandra Kucharz, która wszystkie

swoje walki kończyła przed czasem. W kategorii seniorów do 74 kg Mistrzem Polski został Mateusz Dylawerski, w kategorii do 63 kg srebrny medal zdobył Mateusz Kucharz. Podsumowując, zawodnicy Wielicko-Gdowskiej Szkoły Walki Prime zdobyli 3 złote, 3 srebrne i 1 brązowy medal, co jest świetnym wynikiem na arenie ogólnopolskiej! Dzięki zwycięstwom Aleksandra Kucharz oraz Mateusz Dylawerski już w listopadzie na Mistrzostwach Europy w Turcji powalczą o kwalifikacje do Igrzysk Europejskich, które planowane są w 2023 roku w Krakowie! Wyjazd został dofinansowany ze środków finansowych Gminy Gdów oraz Miasta i Gminy Wieliczka. *Mateusz Dylawerski*

fol. Mateusz Dylawerski

PATRONAT HONOROWY BURMISTRZA WIELICZKI ARTURA KOZIOLA

Polskie Towarzystwo Strausowskie
zaprasza na inaugurację koncertów z cyklu

Popołudnie ze Straussem

26.06.2022, godz. 16.00

Występują:
Monika Biederman-Pers
Piotr Karzelek

Orkiestra Strausowska
OBLIGATO
pod dyr. Jerzego Sobeńko
Prowadzenie - Jolanta Suder

Seena plenerowa
obok Szkoły Muzycznej
ul. Dembowskiego 2

Sprzedaz biletów:
FilMOTECHNIKA, Rynek Główny 9, Kraków, tel. 12 421 23 43
Bezpośrednio przed koncertem

Senior w Muzeum – „Technika górnicza”

Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka zaprasza Seniorów na spotkanie pt. „Technika górnicza” na ekspozycji w Kopalni Soli 10 czerwca o godz. 10.00.

Gdyby człowiek nie był kreatywny i nie ułatwiał sobie pracy, dziś byłby w zupełnie innym miejscu. Podobnie jest z górnikiem. Innowacyjność w tej dziedzinie sprawiła, że z każdym wiekiem praca stawała się łatwiejsza, wydajniejsza i bezpieczniejsza. Czasem tylko niewielka zmiana była w stanie znacząco zmienić efektywność urządzenia. W wielickim Muzeum na III poziomie kopalni soli znajdują się liczne zabytki techniki, wśród nich maszyny do transportu, urządzenia do eksploatacji soli i przewietrzania kopalni. Te obiekty odegrały ważną rolę we wpisaniu kopalni soli na Listę UNESCO. Odkrywanie ich wyjątkowości będzie celem spaceru po muzealnej ekspozycji. Rezerwacja - Dział Edukacji: 12 289 16 33. Koszt udziału: 9 zł/osoba. Zbiórka grupy: sklep muzealny w Zamku Żupnym, ul. Zamkowa 8 (wejście od strony Ogrodu Żupnego).

Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka

SENIOR W MUZEUM

SERDECZNIE ZAPRASZAMY WSZYSTKICH SENIORÓW DO UDZIAŁU W INTERESUJĄCYCH SPOTKANIACH

11.03. GODZ. 10.00
„WIELICZKA DAWNIEJ I DZIS”
ZAMEK ŻUPNY

10.06. GODZ. 10.00
„TECHNIKA GÓRNICZA”
MUZEUM W KOPALNI

16.09. GODZ. 10.00
„SŁONY ŁYK ZDROWIA”
MUZEUM W KOPALNI

9.12. GODZ. 10.00
JUBILEUSZ 100-LECIA TOWARZYSTWA
SPRAWICZÓW „SŁUTNIAK” W WIELICZCE
ZAMEK ŻUPNY

WIELICKIE CENTRUM KULTURY
zaprasza na

Śladami historii

Idea niezawisłych sądów
od starożytnego Rzymu do dziś.

24 czerwiec
2022r.
godz. 17.00

prowadzą Jerzy Dzikowski

Wielickie Centrum Kultury,
Rynek Górny 6
Wstęp wolny

Na czym polega niezawisłość sądów: czy na braku kontroli nad sędziami we wszelkich ich poczynaniach, czy na zagwarantowaniu sędziom możliwości orzekania tylko według przepisów prawa bez jakichkolwiek innych nacisków? Czy praworządność polega na „rządach prawa” czy na „rządach prawników”? Czy sędziowie najwyższych trybunałów mogą być naprawdę niezależni od wpływów politycznych? Z tymi problemami borykali się już Rzymianie dwa i pół tysiące lat temu - i nie doszli do ostatecznych wniosków. Ale my spróbujmy.

Sołtys Sołectwa Kokotów, Rada Sołeczka, SPK, KGW oraz OSP Kokotów
zapraszają na

Piknik RODZINNY

w Kokotowie

Nagrody do wygrania!

- występ Dziecięcego Zespołu Folklorystycznego z Kokotowa
- występ zespołu „Retro”
- strzelnica sportowa ASG
- final turnieju ping-ponga
- prezentacja sprzętu strażackiego - OSP Kokotów
- degustacja potraw regionalnych i ciast - KGW Kokotów
- BUFET
- degustacja herbat firmy Teekanne
- wspólne biesiadowanie przy muzyce
- animacje

4 CZERWCA Atrakcje dla dzieci GRATIS!

od godz. 15⁰⁰ - przy ŚWIETLICY W KOKOTOWIE

Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka,
Wielickie Centrum Kultury oraz
Wielicki Uniwersytet Trzeciego Wieku
zapraszają na

WIELICKA SPARTAKIADA SENIORÓW WIELICZKA 2022

Serdecznie zapraszamy na dzień pełen wyzwań sportowych i dobrej zabawy.

18 CZERWCA 2022
START GODZ. 9:00

MAŁOPOLSKA ARENA LEKKOATLETYCZNA W WIELICZCE
BOGUĆKA 2,
32-020 WIELICZKA

- nordic walking
- rzut piłką na odległość
- sztafeta drużynowa
- zawody brydżowe
- bieg na dystansie 60m
- bule
- przedciąganie liny
- słalom rowerowy
- rzut woreczkiem do celu
- rzut piłką do celu

Wielicka Spartakiada Seniorów realizowana jest w ramach projektu pn. „Ruch na wagę złota”

Wielickie Centrum Kultury zaprasza na

Koncert Jubileuszowy

z okazji 10-lecia działalności

Scholi Hosanna

5 czerwca 2022r.
godz. 18.00

STRUMIANY
KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W STRUMIANACH

Wielickie Centrum Kultury zaprasza na

ABBA STARS

koncert piosenek zespołu ABBA

26 CZERWCA 2022 R.
GODZ. 17:00

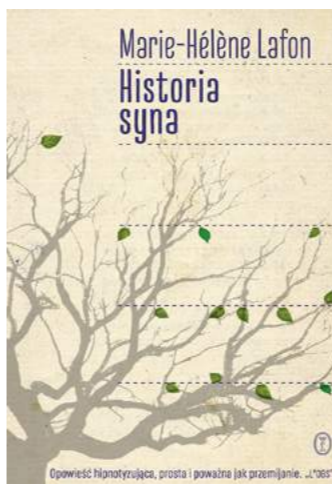
Rynek Górny w Wieliczce

RYNEK W CENTRUM KULTURY

Pierwsza edycja zawodów wrotkarskich w Wieliczce już za nami

W niedzielę 29 maja po raz pierwszy w Wieliczce odbyły się zawody w jeździe szybkiej na rolkach. W wydarzeniu wzięło udział ponad 140 uczestników, gościliśmy zawodników z 23 miast, między innymi z Jasła, Zakopanego, Skawiny, Elbląga, Sanoka, Wrocławia, Krakowa i oczywiście Wieliczki. Wydarzenie pod patronatem burmistrza Wieliczki Artura Kozioła zorganizowali: Miasto i Gmina Wieliczka, Wielicki Ośrodek Sportu oraz Krakowski Klub Wrotkarski KRAK. Na starcie uczestników, ich rodziny oraz kibiców powitała dyrektor Wielickiego Ośrodka Sportu Angelika Waszkiewicz, życząc wszystkim zawodnikom wspaniałych wyników oraz bezpiecznego dotarcia do mety. Na trasie zawodnicy mogli liczyć na wspaniały doping kibiców. Zawody odbyły się w różnych kategoriach wiekowych oraz na różnych dystansach. Trasa przebiegała ulicami: A. Mickiewicza, Powstania Warszawskiego, Legionów oraz ks. Goliána, a na mecie każdy uczestnik otrzymał pamiątkowy medal i dyplom za udział. Uroczysta dekoracja zwycięzców oraz losowanie nagród odbyło się przed budynkiem Wielickiej Mediateki, gdzie puchary i nagrody dla uczestników wręczył zastępca burmistrza Piotr Krupa oraz prezes KKS W Wieliczce Witold Kościelniak. Wiceburmistrz podziękował zawodnikom oraz organizatorom, zapraszając na kolejną edycję zawodów już za rok! Dziękujemy za dzień pełen sportowych emocji! Wielicki Ośrodek Sportu

OSOBNI

Marie-Hélène Lafon „Historia syna”,
wyd. Literackie, tłum. Agata Kozak
data premiery: 25 maja 2022.

To jest przykład powieści, do czytania której mają zachęcić informacje o nagrodach i dobrze sprzedanym nakładzie, ale jednocześnie książki rozczarowującej. Będę tu sprawiedliwy: to naprawdę rzecz z ogromnym potencjałem, miejscami przepiękna literacko i w bardzo kameralny oraz przekonujący sposób opowiadająca o ludzkim odsunięciu się od najbliższych. Problem „Historii syna” polega na tym, że autorka spróbowała techniki wykorzystywanej też z różnym powodzeniem przez innych pisarzy: postanowiła opisać na niecałych dwustu stronach losy trzech pokoleń jednej rodziny. Problem nie polega na tym, że nie można tego zrobić. Chodzi bardziej o to, jakie środki wyrazu zastosować i na czym się skupić, aby tak skondensowana historia rzeczywiście robiła wrażenie. Tu imponujące są – jak wspominałem – przede wszystkim fragmenty, całość sprawia wrażenie niepełnej albo pozbawionej przemyślanych proporcji. Asocjacje autorki snującej swoją historię rządzą się własnymi prawami, jednak zbyt często zbyt wiele stron tej krótkiej powieści traktuje o rzeczach marginalnych z punktu widzenia całej historii. Marie-Hélène Lafon chce skoncentrować się na stanach emocjonalnych swoich bohaterów. Kiedy niektóre z nich odstania wręcz dosadnie, inne zostaną zagadką, niekoniecznie uzasadnioną tutaj przez fabułę. Obawiam się zatem, że za kilka miesięcy ta w gruncie rzeczy bardzo przejmująca opowieść o samotności pośród najbliższych i traumatycznym spadku ojcowskiej nieobecności w życiu syna umknie mi z pamięci, choć pozostaną w niej akurat te momenty, które autorka potraktowała trochę po macoszemu. Rozumiem koncepcję niezblizania się do palącego tutaj problemu i pozostawiania go w literackim oddaleniu,

by dręczył i intrygował jeszcze bardziej, ale na przykład wątkiem syna poszukującego swego ojca w Paryżu po latach i oczekującego pod kamienicą, w której szukany mężczyzna mieszka, jestem mocno rozczarowany. Marie-Hélène Lafon stara się być bardzo niejednoznaczna w przekazie, ale stwarzając powieściowy dystans do bohaterów, nie trzyma się go konsekwentnie. Tak jakbyśmy zostali wręcz dydaktycznie nakierowani na tych, którym przyglądać się trzeba uważnie. Równie dydaktycznie wybrzmiewa klamra kompozycyjna, równe sto lat uwzględnione w upływie czasu powieści i motyw dwóch chłopców: historię jednej dwójki znamy doskonale, historia tej drugiej dopiero się napisze. Lafon tworzy narrację o wyjątkowej formie osobności. Koncentruje się na mężczyznach, ale to może być tylko wyrażenie. „Historia syna” opowiada o wyobcowaniu podzielonym na płeć i przenikającym się gdzieś między płciami. Najbardziej czytelnie prezentują się tu oczywiście postacie męskie. Brat bliźniak Paula wie, że przy ojcu „nie można oddychać”, a Paul rozumie, że przez lata był tuż obok niego, mającego wysokie stanowisko i wielkie wpływy, ale surowego i wciąż nieobecnego w życiu najbliższych mu przecież chłopców. Paul przestaje być chłopcem tylko pozornie. Gdy dorasta i męźnieje, przeżywa gorycz tego, że nie może wziąć udziału w Wielkiej Wojnie, bo jest na to za młody. Kiedy przychodzi druga wojna światowa, woli się ukryć, niż być bohaterem. Nieświadomie ukrywa się także przed swoim synem, o którego narodzinach nie ma pojęcia. Kobieta będąca matką nie śmie kwestią posiadania potomka zajmować uwagi i czasu tak wielkiego egocentryka jak Paul. Dlatego André ukazany jest tutaj jako chłopiec zmagający się z pytaniem o to, czy ojciec wie o jego istnieniu. Syn układa sobie życie zupełnie inaczej niż ojciec. Chce być za wszelką cenę szczęśliwy, choć nieświadomie powiela pokoleniowy wzorzec. Z biegiem czasu odsuwa się od swojego syna. Ten zaś sportretowany jest w taki sposób, że nie mamy dostępu do jego wnętrza i nie jesteśmy pewni, czy ojcowskie oddalenie jest dla niego źródłem opresji. Antoine układa sobie życie na innym kontynencie, lecz wraca do miejsca, w którym jego rodzina, tak bardzo zatowiszowana, wciąż na

nowo usiłowała udowodnić sobie, że jest wspólnotą konkretnego czasu i konkretnej przestrzeni. Jeśli mowa o przestrzeniach, to warto zwrócić uwagę na to, jak zobrazowane tu są rodzinne strony ludzi, którzy z różnych powodów muszą ruszyć w świat. Ten niespokojny świat, którego nie oszczędzają dwie wojny światowe – ale te konflikty są w powieści Marie-Hélène Lafon raczej dyskretnie zarysowanym tłem, osobnym i zacieraającym się wspomnieniem. Walki toczą się wewnątrz przedstawionych postaci. I tu pojawiają się intrygujące wizerunki kobiece. Kobiety starają się, by rodzina trwała, dbają o ciągłość i zapamiętywanie pewnych pokoleniowych przeżyć. Chcą spajać to, co męski pierwiastek w tej rodzinie jakoś wewnątrz rozsada. Cierpią bardziej ekstrawertycznie niż mężczyźni. A przynajmniej wyraźniej są zarysowane ze swoimi dylematami. Odnieść można wrażenie, że Lafon mocno koncentruje się na kontraście: jednym z najbardziej mrocznych rodzinnych sekretów jest tajemnica ogromnego fizycznego cierpienia i śmierci. Potem kolejni mężczyźni z rodu cierpią do wewnątrz albo żyją w taki sposób, że cierpią przez nich potomkowie płci męskiej. „Historia syna” jest zatem opowieścią o powtarzalności trudnego doświadczenia, ale stara się w każdym z pokoleń zarysować jego złożoność. Wracając natomiast do kwestii powieściowych przestrzeni, warto zwrócić uwagę na wizerunek Paryża – miasta różnego rodzaju opresji, ucieczek i wędrówek związanych z dyskomfortem psychicznym, miejscem zbierania i porządkowania śladów po tych, którzy odeszli, czasem za życia. Każdy element tej narracji domagałby się rozbudowania i może wyszłaby z tego zbyt oczywista długa powieść. Kondensacja treści służy tu jednak przede wszystkim budowaniu napięcia, jednocześnie zbliżając nas tylko na chwilę do bohaterów, z którymi siłą rzeczy nie jesteśmy w stanie pozostać na dłużej. Choćby po to, by oswoić ich cierpienia i zrozumieć, dlaczego w każdym pokoleniu stają się osobni i co tę osobność uwarunkowało. Nie jest to zatem arcydzieło literatury francuskiej, ale dobra powieść obyczajowa ze zmanowanym potencjałem.

Jarosław Czechowicz

...by zdrowym być

KASZTANOWIEC ZWYCZAJNY

To kolejne drzewo o potężnej mocy. Jest drzewem z rodziny kasztanowcowatych (Hippocastanaceae). Rośnie w Grecji, południowej części Azji Mniejszej oraz Iranie. Nazwa łacińska kasztanowca *Aesculus hippocastanum* - końskie drzewo, słowo *aesculus* to dąb o jadalnych owocach, a *hippocastanum* koński kasztan.

Liście wykorzystywano jako paszę, a naparem z owoców kasztana leczono kaszlące konie. W Polsce kasztanowiec jest powszechnie znany jako dekoracyjna, wieloletnia roślina parkowa, wysadzana często wzdłuż dróg i alei. W XVI wieku król Stefan Batory polecił posadzić kasztany w ogrodzie w podkrakowskim Łobzowie. Np. w przepisach na „piwo królewskie” często wymieniano owoc kasztana jako ważny dla zdrowia dodatek. Owoce kasztana można poddawać fermentacji, by pozyskać enzymy, które powstają w rezultacie fermentacji kwasu mlekowego. Kasztanowiec został bardzo dokładnie przebadany. Występuje w wielu lekach, kosmetykach. Związki w nich zawarte ratują nasze naczynia krwionośne i nie tylko. Escyna i eskulina to podstawowe związki, które określają działanie kasztanowca. Escyna jest ok. 600 razy mocniejsza od rutyny, która występuje np. w kaszy gryczanej. Najwięcej escyny zawierają niedojrzałe nasiona kasztanowca. Escyna znajduje się też w kwiatach (same płátky) i w liściach kasztanowca, które można suszyć i zmielić na proszek. Eskulina wykazuje właściwości zbliżone do witaminy P, silne właściwości światłochronne. Liście są bogate

w witaminę K. Reasumując: eskulina wraz z występującymi z nią flawonoidami (kora) silniej uszczelnia drobne naczynia krwionośne, zmniejsza ich kruchość oraz działa przeciwzapalnie i przeciwbakteryjnie na przewód pokarmowy, natomiast escyna (nasiona i kwiaty) silniej działa przeciwobrzękowo, zapobiega zastojom żylnym. W Polsce wykorzystuje się nasiona kasztanowca semen *Hippocastani*, kwiat kasztanowca *Flos Hippocastani* oraz korę kasztanowca *Cortex Hippocastani*.

Zbierane jesienią dojrzałe nasiona kasztanowca służą do wyrobu kleju dekstrynowego oraz saponin. Sproszkowany owoc można używać do mycia zębów, kąpieli, jako środek do prania, dodatek do szamponu, jako maseczka oraz żel pod prysznic. Sproszkowany owoc (już bez goryczki) może zastąpić mąkę kartoflaną, a odpowiednio przygotowany, jako środek na mszycę. Kąpiele z kasztanowca usuwają zmęczenie, odprężają, uszczelniają ściany naczyń krwionośnych. Efekty widoczne są po kilku miesiącach stosowania. Zawsze konsultujemy z lekarzem stosowanie leków z kasztanowcem ze względu na bardzo silną substancję czynną. Dojrzałe kasztany neutralizują szkodliwe promieniowanie podziemnych cieków wodnych. Są bardzo dobrym odpromiennikiem, przy czym wystarczą 1-2 kasztany a nie cały karton. Po 1-2 miesiącach należy kasztany wyrzucić. Kasztany zachowują te właściwości krótko po zerwaniu.

Zdzisław Kapera

ECHO TROMBITY

12 CZERWCA 2022 R.
GODZ. 15.00
RYNEK GÓRNY
W WIELICZCE

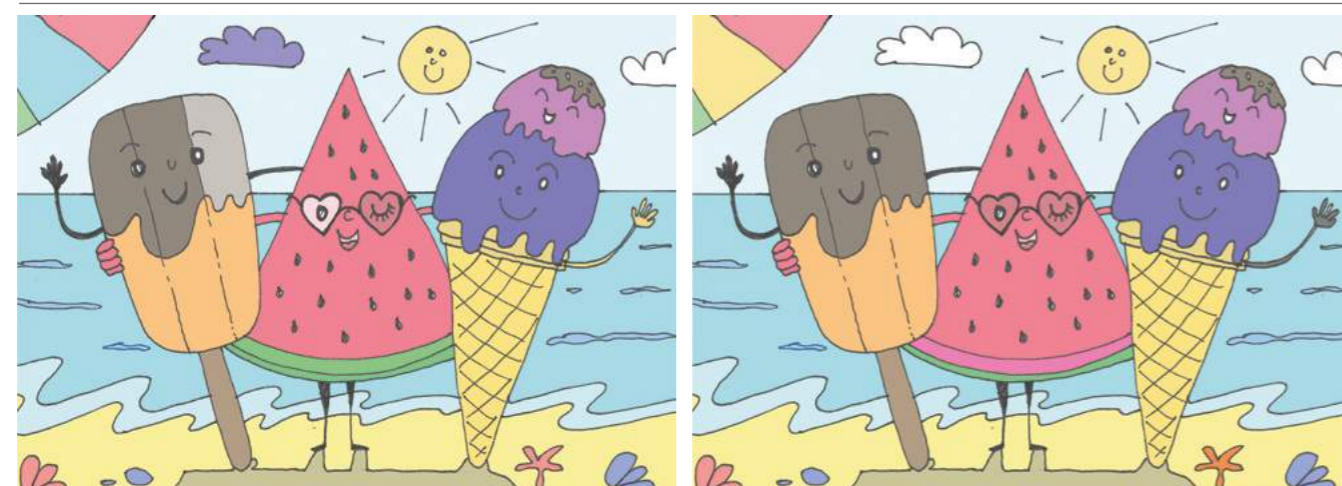
44. edycja Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych

Międzypowiatowy Przegląd Orkiestr Dętych

RYNEK
W CENTRUM KULTURY

- Orkiestra Dęta „Hejnał” z Byszyc
- Orkiestra Miasta Oświęcim
- Miejska Orkiestra Dęta „Andropol” Andrychów
- Orkiestra „Korzkiew”
- Orkiestra Reprezentacyjna AGH
- Basztowa Concert Band
- Orkiestra Dęta Dobczyce
- Orkiestra Dęta „Sieprawianka”
- Orkiestra Dęta „Podstolice”
- Orkiestra Dęta „Kozmice”

ZNAJDŹ 7 SZCZEGÓŁÓW, KTÓRYMI RÓŻNIĄ SIĘ OBRAZKI

rys. Joanna Krawczyk

REPERTUAR CZERWIEC 2022

sieć kin studyjnych

DZIEŃ DZIECKA W KINIE

SONIC 2. SZYBKI JAK BŁYSKAWICA

1 CZERWCA 9:00 : 18:00
2 CZERWCA 10:00 : 18:00

(2-93), ANIMOWANY, KOMEDIA, PRZYGDOWY, PRODUKCJA: JAPONIA/USA, 2022, DUBBING, 6+

DETEKTYW BRUNO

1 CZERWCA 13:30
5 CZERWCA 15:00
25 CZERWCA 15:00
2 CZERWCA 12:30
6 CZERWCA 18:00
3 CZERWCA 17:00
22 CZERWCA 10:00
4 CZERWCA 15:00
24 CZERWCA 10:00

(1-50), FAMILIJNY, KOMEDIA, PRZYGDOWY, PRODUKCJA: POLSKA, 2022, POLSKA WERSJA JĘZYKOWA, 6+

KINO WIELICKA MEDIATEKA DLA SENIORA

PSZCZÓŁKA MAJA: MAŁY WIELKI SKARB

1 CZERWCA 11:30

(1-28), ANIMOWANY, KOMEDIA, PRZYGDOWY, PRODUKCJA: BELGIA, 2021, DUBBING, 6+

PREMIERA JURASSIC WORLD: DOMINION

11 CZERWCA 16:00 : 19:00
15 CZERWCA 16:00 : 19:00
20 CZERWCA 13:00 : 18:00
12 CZERWCA 16:00 : 19:00
17 CZERWCA 16:00 : 19:00
22 CZERWCA 15:00 : 18:00
13 CZERWCA 16:00 : 19:00
18 CZERWCA 16:00 : 19:00
23 CZERWCA 15:00 : 18:00
14 CZERWCA 16:00 : 19:00
19 CZERWCA 16:00 : 19:00

(2-27), PRZYGDOWY, SCI-FI, PRODUKCJA: USA, 2022, DUBBING, NAPISY, 13-
FILMOWA ŚRODA

KINO WIELICKA MEDIATEKA DLA SENIORA

DUBBING NAPISY

PREMIERA FOKI KONTRA REKINY

3 CZERWCA 14:30
8 CZERWCA 10:00
26 CZERWCA 16:00
4 CZERWCA 17:30
9 CZERWCA 10:00
5 CZERWCA 17:30
12 CZERWCA 14:00
6 CZERWCA 10:00
25 CZERWCA 17:30

(1-41), ANIMACJA, KOMEDIA, PRODUKCJA: RPA/USA, 2021, DUBBING, 6+

NAWET MYSZY IDĄ DO NIEBA

5 CZERWCA 13:00
12 CZERWCA 12:00
19 CZERWCA 12:00
26 CZERWCA 14:00

(1-27), ANIMOWANY, KOMEDIA, PRZYGDOWY, PRODUKCJA: CZECHY/FRANCJA/POLSKA/SŁOWACJA, 2021, DUBBING, 6+

PARYŻ, 13. DZIELNICA

8 CZERWCA 18:00
27 CZERWCA 18:00
24 CZERWCA 18:00
29 CZERWCA 18:00
25 CZERWCA 19:30
30 CZERWCA 18:00
26 CZERWCA 18:00

(1-46), KOMEDIA, DRAMAT, ROMANS, PRODUKCJA: FRANCJA, 2021, NAPISY, N/A
FILMOWA ŚRODA

KINO WIELICKA MEDIATEKA DLA SENIORA
GABINET FILMOWYCH CIENI - POKAZ PRZEDPREMIEROWY

IGRZYSKA ZWIERZAKÓW

9 CZERWCA 13:00
19 CZERWCA 14:00
15 CZERWCA 10:00
17 CZERWCA 10:00
18 CZERWCA 14:00

(1-28), ANIMOWANY, FAMILIJNY, PRZYGDOWY, PRODUKCJA: AUSTRALIA, 2021, DUBBING, 6+

KINO WIELICKA MEDIATEKA, PLAC M. SKULIMOWSKIEGO 3, WIELICZKA, TEL. 123858838, FACEBOOK: KINO WIELICKA MEDIATEKA

Małopolski Bank Spółdzielczy

Zawsze Twoim Bankiem

KREDYT GOTÓWKOWY

dla każdego
i na każdą
okazję

WIOSENNA
PROMOCJA

OBOWIĄZUJE W OKRESIE PROMOCJI
0,00% PROWIZJI
OD 01.03.2022 R. DO 30.06.2022 R.

Dopasuj kredyt do swoich potrzeb.

- » kwota kredytu **od 1 000 zł do 150 000 zł** » spłata w **dogodnych ratach** malejących lub równych ratach kapitałowo-odsetkowych
- » okres kredytowania do 5 lat
- » możliwość ubezpieczenia
- » oprocentowanie zmienne w stosunku rocznym: WIBOR 6M + stała marża banku 5,50 punktów procentowych

Taryfa opłat i prowizji dostępna jest w placówkach Banku oraz na stronie: www.mbsw.pl

Reprezentatywny przykład dotyczący kredytu gotówkowego w Małopolskim Banku Spółdzielczym.

Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania (RRSO) wynosi 8,67%, przy następujących założeniach: całkowita kwota kredytu (bez kredytowanych kosztów) 2.000,00 zł, całkowita kwota do zapłaty 2.453,61 zł, oprocentowanie zmienne 8,34% w stosunku rocznym (stopa zmienna WIBOR 6M: 2,84% plus stała marża Banku 5,50 punktów procentowych), całkowity koszt kredytu 453,61 zł (w tym: **prowizja 0,00 zł** - stawka obowiązuje w okresie trwania promocji od 01.03.2022 do 30.06.2022, odsetki 453,61 zł), spłata kredytu w 60 miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych w wysokości: 59 rat po 40,89 zł i ostatnia 60-ta rata wyrównawcza 41,10 zł.

Kalkulacja została dokonana na dzień 01.03.2022 r. na reprezentatywnym przykładzie.

Udzielenie kredytu zależy od pozytywnej oceny zdolności kredytowej Wnioskodawcy.

Niniejszy materiał ma charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowi oferty w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny.

CENTRALA MAŁOPOLSKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO

32-020 Wieliczka, ul. Kilińskiego 2, tel.:12 278 14 66, e-mail: info@mbsw.pl www.mbsw.pl